

ЗВЯЗДА

27 КАСТРЫЧНИКА 2009 г.
АҫТОРАК
№ 203
(26561)
Кошт 600 рублёў
ВЫДАЁЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 г.

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

3 ЛІСТАПАДА ПЕНСІІ БЕЛАРУСАЎ ПАВЯЛІЧАЦА АМАЛЬ НА 10 ПРАЦЭНТАЎ

Пенсіі па новых тарыфах, паводле слоў намесніка міністра працы і сацыяльнай абароны Беларусі Валянціны КАРАЛЁВАЙ, будуць выплачвацца ўжо з лістапада. Адпаведны Указ № 524 Прэзідэнта Беларусі падпісаў 25 кастрычніка.

Мінімальная працоўная пенсія для жанчын і мужчын з 1 лістапада вырасць да Вр 204 200 рублёў (на сёння гэта Вр 191 100 рублёў). Сярэдні памер працоўных пенсій у лістападзе павінен склаці Вр 434,6 тыс, пенсій па ўзросце — Вр 450,2 тыс.

У лістападзе будуць праіндэксаваныя мінімальныя працоўныя і сацыяльныя пенсіі, а таксама надбавкі і павышэнні, якія выплачваюцца асобным катэгорыям грамадзян. Варта адзначыць, што з пачатку года пенсіі індэксаваліся ўжо тройчы: у студзені (2,9 працэнта), маі (3,9 працэнта) і жніўні (2,4 працэнта). З лістапада працоўныя пенсіі вырастуць у сярэднім на Вр 37,6 тыс (9,5 працэнта), пенсіі па ўзросце — на Вр 40,5 тыс (9,9 працэнта).

— Зыходзячы з магчымасцяў паштовых і банкахішчых устаноў, якія ажыццяўляюць выплаты і дастаўку пенсій, жыхарам Мінска і Віцебска пенсіі ў новых памерах будуць выплачвацца ўжо з першага лістапада, жыхарам іншых рэгіёнаў краіны — з пятага лістапада, — адзначыла Валянціна Каралёва.

Павелічэнне пенсій, паводле слоў намесніка міністра, абумоўлена змяншэннем бюджэту прахрыткавага мінімуму і заробатнай платы, якая прымяняецца для разліку пенсій. Пераразлік пенсій закране толькі тых пенсіянераў, якія атрымліваюць пенсію па працы, занятасці і сацыяльнай абароне. Як падкрэсліла спадарыня Каралёва, памер павелічэння пенсій і кожнага пенсіянера будзе залежаць ад індывідуальных параметраў яго стажу і заробку.

Ілья ЛАПАТО.

ДТЗ ПРЫ ЎРОНЕ ДА 200 ЕЎРА МОЖНА БУДЗЕ АФОРМІЦЬ БЕЗ УДЗЕЛУ ДАІ

Афармленне ДТЗ у Беларусі пры наяўнасці шкіды транспартнаму сродку ў памеры да 200 еўра стала магчыма без удзелу супрацоўнікаў ДАІ (па аналогіі са страхавымі заканадаўствам, якое дзейнічае ў Расійскай Федэрацыі). Такая норма змяшчаецца ва ўказе Прэзідэнта Беларусі ад 23 кастрычніка № 519, якім унесены змяненні і дапаўненні ў некаторыя ўказы па пытаннях страхавання.

Дакументам устанаўліваюцца нормы, накіраваныя на максімальную абарону праваў і інтарэсаў страхавальнікаў. Так, будзе дэбаракратызавана працэдура ўрэгулявання стратаў страхавальнікаў па абавязковых відах страхавання шляхам рэалізацыі прынцыпу аднаго акна. Прадугледжваецца скарачэнне тэрмінаў выканання страхавымі арганізацыямі працэдур, звязаных з ўрэгуляваннем стратаў па абавязковых відах страхавання, у тым ліку шляхам уводжэння магчымасці афармлення дарожна-транспартнага здарэння без удзелу супрацоўнікаў ДАІ МУС пры наяўнасці шкоды транспартнаму сродку ў памеры да 200 еўра (па аналогіі са страхавым заканадаўствам, што дзейнічае ў Расійскай Федэрацыі).

Акрамя таго, пацярпелы ў выніку страхавога выпадку па абавязковаму страхаванню грамадзянскай адказнасці ўпадальнікаў транспартных сродкаў можа звярнуцца не толькі ў страхавую арганізацыю, якая заключыла дагавор страхавання з прынцыпалем шкоды, але і да страхоўшчыка, які заключыў такі дагавор з пацярпелым. Уводзіцца таксама магчымасць ўрэгулявання ўсіх адноснаў з пацярпелым, звязаная з аглядам транспартных сродкаў, у момант яго звароту да страхоўшчыка.

Выплаты страхавой кампенсацыі будуць праводзіцца таксама на падставе дакумента, выдадзенага арганамі ДАІ МУС пацярпеламу на месцы ДТЗ, без наступнага звароту страхоўшчыка з запытам у гэты арган.

Уводзіцца абавязак або поўнай кампенсацыі страхоўшчыкам стратаў пацярпелага ў выніку страхавога выпадку па абавязковым страхаванню грамадзянскай адказнасці ўпадальнікаў транспартных сродкаў пры гэбелі транспартнага сродку. У адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам страхоўшчык не далічаве страхавую кампенсацыю пацярпеламу ў выпадку гібель яго транспартнага сродку на суму дэталіў, прыдатных для далейшага выкарыстання, выклікаючы справядлівыя нараканні грамадзян нахонт гэтага.

Указ устанаўлівае магчымасць заключэння дагавора комплекснага ўнутранага страхавання. У адпаведнасці з умовамі гэтага дагавора страхавальнік можа застрахаваць адначасова не толькі адказнасць на выпадак прынесенай шкоды іншаму удзельніку дарожнага руху, але і свой транспартны сродак у рамках аднаго дагавора. На гэты дагавор распаўсюджваюцца ўмовы абавязковага страхавання грамадзянскай адказнасці ўпадальнікаў транспартных сродкаў, прадугледжаныя Палажэннем аб страхавой дзейнасці, зацверджаным указам Прэзідэнта ад 25 жніўня 2006 года № 530.

У адпаведнасці з указам не будзе праводзіцца выплата страхавой кампенсацыі па абавязковым страхаванні ад няшчаснага выпадку на вытворчасці і прафесійных захворванняў у выпадку пашкоджання здароўя застрахованай асобы ў сувязі са знаходжаннем яе ў стане алкагольнага ап'янення або пад уздзеяннем наркатычных або таксічных рэчываў.

Указам удасканалюцца парадак правядзення абавязковага страхавання з дзяржаўнай падтрымкай ураджадзя сельскагаспадарчых культур, жывёлы і птушкі. Прадугледжваецца магчымасць выплаты часткі страхавога ўносу за страхавальніка іншай асобай, калі на момант заключэння дагавора абавязковага страхавання страхавальнік недастаткова плацежасздольны. Істотна паліяпаўняюцца ўмовы атрымання страхавой кампенсацыі сельскагаспадарчымі арганізацыямі. Указ уступае ў сілу з 1 ліпеня 2010 года.

ДА ВЕДАМА ЧЛЕНАЎ САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

28 кастрычніка 2009 г. у 14.30 у зале пасяджэнняў Савета Рэспублікі (вул. Чырвонаярмейская, 4) прадоўжыць работу трыцяя сесія Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання.

МАГНІТНЫЯ БУРЫ 28—31 КАСТРЫЧНИКА МОГУЦЬ СТАЦЬ АДНЫМІ З САМЫХ МОЦНЫХ І НЕБЯСПЕЧНЫХ ЗА ГОД

Рост актыўнасці Сонца ўжо пачаў рабіць уплыў на нашу блакітную планету. З 22 па 25 кастрычніка зарэгістравана пяць узрушэнняў магнітасферы Зямлі сумарнай працягласцю болей за 10 гадзін. І ў найбліжэйшыя дні ўзрушэнні будуць толькі ўзмацняцца.

Паводле інфармацыі Фізічнага інстытута імя Лебедзева РАН, арбітальная абсерваторыя «Тэсіс» на борце расійскага спадарожніка «Каронас-Фатон» на працягу апошніх трох дзён назірае рэзкае ўзмацненне сонечнай актыўнасці, асноўнай прычынай якой стала з'яўленне на Сонцы адроздз новых актыўных абласцей. У каталогу Нацыянальнай службы надвор'я США — NOAA яны атрымалі нумары 1028 і 1029.

Менавіта вобласць 1029 днямі перасекла нумары сонечных мерыдьянаў і перайшла з усходняга паўшар'я Сонца ў заходняе, якое валодае значна большай геаэфектыўнасцю. Гэта дае падставу прагназаваць у перыяд з 28 па 31 кастрычніка на Зямлі адны з самых моцных магнітных бур у гэтым годзе. Цікава, што вобласць з нумарам 1027, якая займае папярэдні радок каталога, знікла з сонечнага дыска 2 кастрычніка.

Такім чынам, чарговы ўсплёск актыўнасці Сонца стартаваў пасля даволі значнага перапынку ў тры тыдні. Даўно вядома, што магнітныя буры (паатоі зараджаных часціц, якія ўзнікаюць падчас моцных усплёскаў на Сонцы) робяць моцны ўплыў на здароўе людзей.

У час магнітных бур у людзей, у якіх ёсць праблемы з сардэчна-сасудзістай сістэмай, здараецца больш інфарктаў і інсультаў, скачэць ціск.

Вучоныя высветлілі, што самыя вялікія ўспышкі сардэчна-сасудзістых захворванняў прыпадаюць на тыя перыяды, калі ў магнітных бурх прысутнічаюць мікрапульсавыя пэўнай частаты (0,5–2,0 герца). Прычына моцнага ўплыву магнітнага поля, якое ўзнікае пры такой мікрапульсаванні, у тым, што гэты рытм супадае з рытмам чалавечага сэрца. Новыя звесткі сведчаць пра тое, што ў людзей з парушэннямі сардэчнай дзейнасці магнітныя буры могуць выклікаць не толькі часовыя збоі ў рытме сардэчца, але і поўнае яго (сэрца) спыненне. Цяпер вучоныя працякуюць над пошукамі мераў прафілактыкі хваробаў, выкліканых магнітнымі бурамі.

«МАСАКРУ» ЗДЫМАЮЦЬ У ТАЯМНІЧЫМ ПАНСКІМ МАЁНТКУ

Карэспандэнт «Звязды» пабываў на здымках першага беларускага фільма жахаў

У старадаўнім маёнтку Жалудок пад Шчучынам пачаліся натурныя здымкі першага беларускага фільма жахаў «Масакра». Рэжысёр Андрэй КУДЗІНЕНКА вядомы глядачам па карцінах «Акуластыі. Містэрый» і «Розыгрыш». Пэўны час таму дырэктар кінастудыі «Масфільм» спадар Замятялін прапанаваў спадару Кудзіненку паспрабаваць зняць сапраўдны хорар. Кудзіненка падамуў — і згадзіўся. Ці не шкадуе, запытаўся я ў Андрэя Кудзіненкі.

— Я, шчыра кажучы, не дужа хацеў з «Масфільмаў» здымаць, бо ведаў, што такое мастацкі савет, ведаў што ўмоўны працы вельмі цяжка, што мала грошай плацяць людзям... Таму ўвесь час адбываецца «чыкучка». Людзі вывучаюцца працы, дзе плацяць годна. А сюды зноўку прыходзяць новыя людзі. І так — па коле... Скажу вам, што цяжка працаваць у гэтай бюракратычнай сістэме — і ў плане нерваў, і матэрыяльна. Толькі за ідэю працуеш насамрэч. Доўга гэтыя грошы ідуць... Я вое працаваў у студыі Лунгіна, там адначасова рабілі тры фільмы. У іх на тры фільмы было тры бухгалтары, адзін з іх быў эканаміст. А на «Беларусьфільме» 40 бухгалтараў!.. На кожны здымачны дзень трэба па 7–8 подпісаў! Калі мы прывезлі на «Масфільм» матэрыял — кантроль зрабіць, — яны сімялялі!.. Во, кажучы, працуюць людзі — «дазволіць», «не супраць»... Многа часу ідзе не на працу, не на творчасць, а на барацьбу з гэтымі дробнымі кіраўнікамі. Ты працуеш, а табе не дапамагаюць. Ну, можа, акрамя генеральнага дырэктара. А сістэма робіць усё, каб нічо не атрымалася. Але дырэктар, спадар Замятялін, асабіста запрасяў мяне і сказаў: «Я вам давярэю, выршыць усё справы і не будзем леаць у творчы працэс».

— Чаму для здымкаў абралі менавіта сядзібу Цацярвіцкіх у Жалудку?
— Мы аб'ехалі шмат нашых сядзібаў і спыніліся на гэтай — асаблівага выбару не было. Бо ёсць два варыянты — альбо ўсё зруйнавана, альбо зробленыя такія ўраманіт, што істарычныя фільмы ўжо не здымеш. А гэтая сядзіба пасуе нам і на архітэктуру, і на асцяжэ.

«У нас акцёры атрымліваюць у 10 разоў менш, чым у Маскве»
— У «Масквы» ўсё скончыцца добра?
— І добра таксама. Там адзін з герояў патрапілае ў Рай... (Смяецца.) Значыцца, гэта добра. А бязбожнік-авантюрыст паверыў у Бога. Таксама добра. А прароцтваў не знайшоў становішча, у якім ён будзе заўжды са сваёй каханай. Таму гэта

— Гэтае азначэнне — «бульба-хорар» — сапраўды прыдумана, каб быў такі нацыянальны жанр. Па аналогіі — у 60—70-я гадзі мы ўжо мелі італьянскі «спагеці-вестэрн» Серджына Леона. За два дзесяцігоддзі зніклі каля 600 такіх «спагеці-вестэрнаў», яны былі шмаліма папулярныя. Дзякуючы тым фільмам здабыў вядомасць кампазітар Аніа Марыкюна, акцёр Клаўдзіа Кардыня, Клінт Іствуд... І мы здымаем хорар (фільм жахаў — Г.Л.), але тут будзе і народны брутальны гумар, і наш эпас, і эратычныя сцэны...

Сялянскае шчасце Ігара Пакуша

Восень, маленькая станцыя, якіх шмат па ўсёй чыгуны. Непадальк харчовая крама і невялікі кірмашык, дзе можна купіць малака і сее-тое з прадуктаў. А таксама «затарыцца» неабходнымі для гаспадаркі таварамі. На яблынях ужо абляцала ліста, але яблык (моцныя, чырвоныя) яшчэ трымаюцца на галінках. Нягледзячы на тое, што восень ужо ўшчыльную набліжаецца да зімы, працы на палетках хапае. Таму дамоўцца аб сустрэчы з фермерамі няпроста. Але адзін з гаспадароў усё ж пагадзіўся падзяліцца сакрэтамі добрага ўраджа. Пад'язджае аранжавы (практычна па сезоне афарбоўка) «бус».

Побач з вадзіцелем — сабака. «А, гэта мой «сакратар» — Ночка, заўсёды любіць з гаспадаром па справах ездзіць», — тлумачыць у адказ на маё нямое пытанне Ігар Пакуша — адзін з буйнейшых вытворцаў агародніны на Міншчыне...

Адказны за вынік

Ігар Аляксандравіч нарадзіўся і вырас на Магілёўшчыне — у Краснаполлі. Хоць і не ў вёсцы жыў, аднак сялянскай працы ніколі не цураўся. Таму пасля школы зрабіў свой выбар на карысць сельскай гаспадаркі — паступіў у Горацкую сельгасакадэмію. Адукацыя на інжынера-механіка, але так атрымалася, што ў родных мясцінах не застаўся. У Пакушаў ярка нарадзіўся сын — праз тры дні пасля таго, як грывнула Чарнобыльская АЭС. Таму накіраванню на Маладзечаншчыну Ігар Аляксандравіч разам з жонкай асабіла не супраціўляўся. Пакуш пайшоў працаваць па спецыяльнасці — галоўным інжынерам у калгас імя Янкі Купалы. Сем гадоў у гэтай гаспадарцы на практыцы асвоіваў абраную спецыяльнасць. Праца падабалася, аднак непакоіла тое, што канчатковы вынік канкрэтна ад цэбе не надта залежыць.

— Неаднойчы задумваўся: наўнян, калі працаваць на сябе, то ўсё будзе па-іншаму, — узгадвае Ігар Пакуша. — І тут з'явілася такая магчымасць — пачалі даваць зямлю, людзі стваралі фермерскія гаспадаркі. Адроздз прылядаўся (ужо характар у мяне такі), а пасля ўсё ж выраіў паспрабаваць.

СТАР.3

Як нас дураць

АДЗІН ЗРУБЫ «РАБІЎ», ДРУГАЯ — «ЛЯЧЫЛА»

Вельмі лёгка хацеў зарабіць на нас з вамі жыхар Віцебскай вобласці. Рэкламаваў дае паслугі ў газетках — рабіў драўляныя зрубы для лазняў. Са «майстра» звярнуліся з просьбай зрабіць зрубы жыхары Мінска, Віцебска, Віцебскага раёна. Насамрэч ён і не збіраўся нічога рабіць. Толькі грошы браў.

Як паведаміў «Звяздзе» намеснік пракурора Першамайскага раёна Віцебска Леў КІМ, 39-гадовы махляр сёлета і летас зарабіў болей за 32 мільёны рублёў. Гэтыя грошы браў у якасці авансу за выраб зрубаў. Такім чынам падмануў 25 чалавек. Каб ніхто з кліентаў не здагадаўся, што ён проста дурцыў галаву, «майстар» паказаваў фотаздымкі зрубаў. Маўляў, паглядзіце — якая добрая якасць, ды і ніхто з кліентаў на мяне не скардзіўся. Закаваўце, не пашкадуеце.

Падчас расследавання міліцыянеры карпатліва шукалі грошы, маёмасць падарожнага, але нічога, на жаль, так і не знайшлі.

«Майстра» ўжо асудзілі. 4,5 года ён правядзе ў папраўчай калоніі ва ўмовах строгага рэжыму. Акрамя гэтага, яго прымусява будучы ляччыць ад алкагалізму. Разшнем суда ён таксама абавязаны кампенсаваць грамадзянам страты ў памеры каля 25 мільёнаў рублёў.

Між іншым ён не пагадзіўся з разшнем судна, абскардзіў прыгавор. Але Віцебскі абласны суд пакінуў яго скаргу без задовальнення. А раней ён быў сем разоў судзімы за крадзяжы.

Яшчэ адна гісторыя пра тое, як нас дураць. Ужо завершана расследаванне ў дачыненні да 29-гадовай жыхаркі Віцебска, якая, знаходзячыся ў дэкрэтным водалуку, падрацоўвала тым, што «здымала» суроку. Такім чынам «знахарка», якая скончыла ўсяго толькі пяць класаў, «лячыла» дзевяць жыхароў абласнога цэнтра. Каб «направіць здароўе» пацыентаў, прасіла «пачысціць» ад «энергетычнага бруду» і ювельныя вырабы, грошы. Усяго такім чынам завалодала каштоўнасцямі і грашыма прыблізна на 3 мільёны рублёў. Высветлілася, што «лекарка» раней пяць разоў прыцягвалася да крымінальнай адказнасці за крадзяжы, рабаўніцтва, махлярства.

Толькі сёлета ў Віцебскай вобласці зарэгістравана каля 400 злачынстваў, якія кваліфікавалі як махлярства. Няўжо ў таго ж «майстра» ніхто не падумаў хоць бы прапісаць пэўнае пасведчанне, якое магло пацвердзіць, што ён мае права рабіць паслугі? А лячыцца фактычна ў прахожай?

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЭКС-ЖОНКА ПАРЭЗАЛА РЭЦЫДЫВІСТА

У Оршы 54-гадовага раней судзімага за крадзеж і рабаўніцтва беспрацоўнага парэзала янаў 49-гадовая былая жонка.

Мужчыну з яго кватэры прывезлі ў балыню на «хуткай». Дарчы, пасля аказання медыцынскай дапамогі ён самастояна пакінуў медыцынскае ўстаноў. Міліцыянеры высветлілі, што ўвечары муж і экс-жонка пасварыліся. Жанчына нажом прычыніла яму некалькі раненняў. Заведзена крымінальная справа.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПЕНСІЯНЕР КІНУЎ ПІД ЦЯГНІК

У нядзелю раніцай на другой лініі Мінскага метрапалітэна на станцыі «Трактарны завод» звёў рахункі з жыццём 78-гадовы стары.

Як паведаміў начальнік УУС па ахове Мінскага метрапалітэна Сяргей КАЯЛЮВІЧ, здарэнне было зарэгістраванае ў 9.12 раніцы. Сталічны пенсіянер, што пацвердзіў запіс з камеры відэаназірання, скончыў жыццё самагубствам, кінуўшыся пад цягнік.

Паводле слоў супрацоўцы, затрымка ў руху цягнікоў на другой лініі метрапалітэна склала 13 хвілін. Нагадаем, што на мінулым тыдні наша газета паведамыла пра няшчасны выпадак, калі ў панядзелак на станцыі метро «Плошча Перамогі», ахвярай стаў 38-гадовы мужчына.

Ігар ГРЫШЫН.

ЗАПЛАЦІЛА ДОЎ БАБУЛІНЫМІ ЗБЕРАЖЭННЯМІ

З дома бабурыйскай пенсіянеркі зніклі 1300 долараў і 13 мільёны рублёў. Жанчына звярнулася да дапамогу ў міліцыю.

Істотная сума захоўвалася ў кладуцы пад замком, і хутка высветлілася, што ключок крарысталася 18-гадова ўнучка, якая жыве з бабуляй. Дзючына прызналася, што аддала бабুলінымі грашыма доўг, але каму і за што — катэгарычна адмаўляецца сказаць.

Алена КАЗЛОВА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

КОЛЬКАСЦА АХВЯРАЎ ДВАЙНОГА ТЭРАКТА У ІРАКУ ДАСЯГНУЛА 160 ЧАЛАВЕК

Колькасць ахвяраў нядзельнага тэракта ў Багдадзе дасягнула 160 чалавек, сама меней 540 чалавек паранены, паведамыла CNN са спасылкай на Міністэрства ўнутраных спраў Ірака. Гэты тэракт стаў самым крывавым за апошнія два гады. Ірацкі ўрад запатрабаваў экстрагна склікаць Савет Беспекі ААН.

Дзве выбуховыя прылады спрацавалі ў інтэрвалам у хвіліну ў цэнтры горада, недалёка ад «зелянай зоны», якая дбайна ахоўваецца і ў якой размяшчаюцца пасольствы. Першая бомба падарвалася каля будынка Багдадскай правінцыйнай рады, другая — каля Міністэрства юстыцыі. Магутнасць першай прылады складала каля 700 кг трацілу, магутнасць другой — каля 1000 кг. Выбухоўка была схаваная пад сядзеньямі аўтамабіляў.

ГЕРМАНИЯ ПАТРАБУЕ АД ШВА ВЫВЕЗЦІ З КРАІНЫ ЯДЗЕРНЫЯ БОЕГАЛОЎКІ

Берлін патрабуе ад Вашынгтона забраць размяшчаныя на тэрыторыі Германіі амерыканскія атамныя бомбы. Новае кааліцыйны ўрад Германіі — ХДС-ХСС Анхель Меркель і «Вольныя дэмакраты» Гідо Вестэрвеле дадаў гэтак патрабаванне ў сваю палітычную праграму, паведамыла Times.

Як адзначае выданне, заявы будучага міністра замежных спраў Вестэрвеле, які высту-

ГЭТЫ ТЫДЗЕНЬ — САМЫ БЕСКАРЫСНЫ ДЛЯ ПРАЦЫ

Панядзелак 26 кастрычніка — самы малапрадукцыйны дзень з пункту гледжання працы за ўвесь год, высветлілася падчас праведзенага ў Вялікабрытаніі даследавання. Прадукцыйнасць на гэтым тыдні знізіцца на 50 %, лакалькі з-за набліжэння зімы супрацоўнікі ўпадаюць у дэпрэсію, горш спрыяюцца са сваімі абавязкамі або зусім ігнаруюць працу, піша The Daily Telegraph.

52 % апятныхых брытанцаў прызналі, што ў панядзелак, 26 кастрычніка, ім цяжка спраўляцца са сваім звычайным аб'ёмам працы. 8 % зусім не пайшлі на працу, назаўшыся хворымі.

«Зімовая маркота — гэта не жарт, — пракаментаваў напярэднякі доктар Крысціян Джэсан. — Яна здольная ўплываць на вашы працоўныя паказчыкі, можа адбывацца на ваших інтымных адносінах, зніжаючы лібідэ, і на грамадскім жыцці, робячы вас раздражлівымі і сацыяльна-льямлімі». Адноўчанне стомленасці і дэпрэсіі пры надыходзе зімы звязана з недахопам святла, тлумачыць Джэсан.

Андрэй КУДЗІНЕНКА паспрабаваў на здымках з маладзёдам Сцяпанам — найдзібрэйшай істотай, якой даводзіцца выконваць ролю лодажэрага звера.

ISSN 1990 - 763X

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 27.10.2009г. (для бел. разліку)	
1 долар ЗША.....	2 713,00
1 еўра.....	4 078,18
1 латвійскі літ.....	5 745,45
1 літоўскі літ.....	1 181,75
1 чэшская крона.....	157,49
1 польскі злоты.....	977,43
1 расійскі рубель.....	93,74
1 украінская грыўня.....	332,48

Курсы замежных валют для безвалютных разліку	
Цэнтрабанк РФ	USD.....28,9403
Уладзімір Грыўноў	USD.....35,2501
Уладзімір Грыўноў	1000 BYR.....10,8555
Уладзімір Грыўноў	EUR.....43,5002

Падпішыцеся на часопіс «Глобалізацыя». Гэты часопіс з'явіцца ў 2009 годзе і будзе выданы па самым нізкім ценне. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ААТ «Асцэнта» Уладзімір Грыўноў УНП 100024047 Ліцэнзійны нумар № 021400172806 выд. 03.05.2004 ад 02.05.2009

СТАР.2

Да Мытнага саюза Беларусі, Казахстана і Расіі могуць падключыцца іншыя дзяржавы

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка лічыць, што да Мытнага саюза Беларусі, Казахстана і Расіі могуць падключыцца іншыя дзяржавы. Такую думку ён выказаў, сустракаючыся ў Мінску з генеральным сакратаром ЕўрАЭС Таірам Мансуравым, перадае карэспандэнт БЕЛТА. «Мы даўно гаворылі, што калі хтосьці, добра, мы не будзем ні чакаць, ні бегчы наперад, мы створым Мытны саюз з тымі дзяржавамі, хто да гэтага гатовы. Хто не гатовы, калі ласка, прыглядзіцеся, ён адрытуе, далучайцеся», — дадаў Прэзідэнт Беларусі. Чарговае пасяджэнне Міждзяржаўнага савета ЕўрАЭС на узроўні кіраўнікоў дзяржаў пройдзе 27 лістапада ў Мінску. У праект парадку дня ўключаны 19 пытанняў. Сярод найбольш важных — рэалізацыя сумесных мераў па пераадоленні наступстваў сусветнага фінансавога крызісу ў дзяржавах — членах ЕўрАЭС, пытанні супрацоўніцтва па падтрыманні рэжыму знешняй межаў, па стварэнні агульнага страховага рынку краін ЕўрАЭС. «Мы заўсёды ганарымся тым, што Мінск садзейнічае добрай рабоце інтэграцыйных органаў. Напэўна, і дух, і атмосфера, якія пануюць у Мінску, садзейнічаюць добрай і, самае галоўнае, эфектыўнай працы, прыцягваю ўважаных і разумных рашэнняў», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА СПАДЗЯЕЦЦА НА ДАЛЕЙШАЕ РАЗВІЦЦЕ ФУТБОЛА У БЕЛАРУСІ НА БОЛЬШ ВЫСОКИМ УЗРОЎНІ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка накіраваў прывітанне ўдзельнікам і гасцям XXX Міжнароднага сімпозіума трэнераў па футболе, які ў гэтым годзе 25—27 кастрычніка праходзіць у Мінску. У форуме прымаюць удзел спецыялісты па футболе больш як з 70 краін. «Футбол з'яўляецца самым папулярным гульнявым відам спорту, што аб'ядноўвае людзей незалежна ад іх полу, узросту і палітычных перакананняў. Ён дораць нам яркія і незабыўныя эмоцыі, дзе магчыма сабрацца радавацца перамогамі і суперажываць пры няўдачах», — гаворыць прывітанні. Прэзідэнт лічыць, што правядзенне міжнароднага сімпозіума на беларускай зямлі паслужыць стымулам для далейшага развіцця футбола ў Беларусі на больш высокім узроўні. **Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.**

Ці ёсць аблічча ў беларускай зборнай і якое пасланне пакінуў Кісляк на чэмпіянаце Еўропы?

У МІНСКУ ТРЭНЕРСКИ СІМПАЗІУМ САБРАЎ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ БОЛЬШ ЯК З 70 КРАІН

У Мінску пачаўся XXX міжнародны сімпозіум трэнераў па футболе. У беларускую сталіцу прыехалі каля 150 спецыялістаў больш як з 70 краін свету. Сярод іх вядомыя ў свеце футбольныя асобы, гэта і Жэрар Улье (Францыя), Эндзі Роксбург (Шатландыя), Эзэф Бенгаш (Славакія), Ежы Ангель (Польшча), Станімір Стайнаў (Балгарыя), Аляксандр Старкоў (Латвія). Удзельнікі падзяляцца не толькі сваім бачаннем развіцця сучаснага футбола, але і наведваюць практычныя заняткі ў футбольным манежы, а гасцінныя беларусы прапаноўваюць ім і вялікую культурную праграму — ад наведвання Нацыянальнай бібліятэкі да экскурсіі па вярцінскім горадзе.

Учора прыехаві ў Мінск і знакамці Гус Хідынк. Дарчы, для яго падрыхтавана спецыяльная культурная праграма — трэнер выказаў жаданне пазнаёміцца з адметнасцямі беларускай сталіцы. А сёння галоўны трэнер расійскай зборнай выступіць перад удзельнікамі форуму з дакладам «Розныя культуры — розны падыход да трэнерскай працы». Пасля галавудна на трыбуну бізнес-цэнтра гэталя «Вікторыі» паднімалася вядомы беларускі футбаліст, а цяпер галоўны трэнер сталічнага «Дынама» Сяргей Гуркоў. Ён раскажа пра «Урокі, атрыманыя ў топ-трэнераў». А востр пра падрыхтоўку топ-гульцоў раскажаў тэхнічны дырэктар ФІФА Эндзі Роксбург. Яшчэ адзін прадстаўнік ФІФА, Ежы Ангель, назваў гол беларуса Сяргея Кісляка ў верагодна шведска на чэмпіянаце Еўропы самым прыгожым у фінальнай частцы турніру. «Гэта было пасланне Еўропе — сцеражыцеся Кісляка».

Учора перад удзельнікамі сімпозіума выступілі і галоўны трэнер нацыянальнай зборнай Беларусі Бернд Штанге. Яго даклад — «Вучыцца ў лепшых і стварыць аблічча сваёй каманды». Спачатку Бернд сціла раскажаў прысутным пра поспехі беларускага футбола. Ён нагадаў, што калі ў пачатку 90-х пра беларускі футбол ведалі толькі па адной камандзе — «Дынама-Мінск», то сёння «маленькая краіна» можа ганарыцца поспехамі сваёй нацыянальнай зборнай. І падмацаваў гэта супрацьпачвае выказанне прыкладамі матчаў з Шатландыяй, Італіяй, Аргенцінай, Галандыяй, Германіяй, Англіяй. Пасля Штанге ўзгадаў пра маладзевую зборную, якая была ў ліку самых лепшых сёлета на чэмпіянаце Еўропы. І напрыканцы Штанге раскажаў пра БАТЭ, каманду, «якая з мінімальным бюджэтам згуляла ўнічыю з «Ювентусам» у Лізе чэмпіёнаў, а зараз у Лізе Еўропы перамагла АЕК. І на прыкладах лепшых клубаў Еўропы Бернд Штанге паказаў, чаму вучыцца ён і як ствараецца аблічча беларускай каманды цяпер. У прыватнасці, асабістаю беларускай зборнай з'яўляецца прэсінг у першыя 5 хвілін гульні, калі беларусы накідаюцца на суперніка, паводле трэнага паравання Штанге, «як сабакі на мяса». Штэн адна адметнасць, якую трэнер прывівае футбалістам — кантроль мяча, што было прадэманстравана на экране эпізодам з матчу Беларусь — Англія: гульцы зрабілі 22 дакладныя пасы, дзе былі задзейнічаны ўсе футбалісты, у выніку англічане атрымалі мяч ад Паўла Сітка. Яшчэ шмат прыёмаў сучаснага футбола запавячае нямецкі трэнер: нападваючыя — першыя абароны, пачатак атакі праз крайнія абаронцы і падключэнне ў атакі цэнтральных абаронцаў (Дзмітрый Верхуцой — абаронца, які забіў восем мячоў).

У прыватнай гутарцы ў Штанге спыталі, ці ёсць у ёй аблічча ў беларускай каманды. «Пакуль не зусім, але яна робіцца пазнавальнай», — быў адказ. Напрыканцы Штанге паразваваў пра сэнс падобных мерапрыемстваў: «Калі высветліцца, што сімпозіум у Беларусі нікому не цікавы, мне самы час звальняцца. Сабраць больш зорны трэнерскі склад проста немагчыма». Хаця, здаецца, дарма Бернд наракае на адсутнасць цікавасці — большасць беларускіх спецыялістаў, у тым ліку амаль усе галоўныя трэнеры беларускіх клубаў, у зале былі заўважаны.

Алена АЎЧЫННІКАВА.

«ДЫНАМА» ЗНОЎ ДРУГОЕ

Калі сёлетні чэмпіён краіны па футболе ў вышэйшай лізе вызначыўся за чатыры туры да завяршэння першынства, то відчэмпіён стаў вядомы цяпер — за два туры да фінішу. Сталічнае «Дынама», другі год запар становіцца другім. Недасягальнай для астатніх супернікаў сталічная каманда стала дзякуючы проигрышу магілёўскага «Дняпра», які знаходзіцца на трэцім месцы, «Мінску» (1:2). Самі ж бела-блакітныя ў гэтым туры змагаліся з жодзінскім «Тарпедэ», але так і не выявілі мацнейшага — нулявае нічыя. Выявілася і другая каманда, якая ўслед за «Смаргонню» пакідае сёлета вышэйшую лігу — гэта мікашэвіцкі «Граніт» (клуб праіграў у туры брэсцкаму «Дынама» 1:3). Дэтрэміновы чэмпіён, барыскаўскі БАТЭ, сустракаўся са сталічным МТЗ-РІПА і перапыніў сваю пераможную серыю. У Барысаве каманды згулялі ўнічыю 2:2. Астатнія вынікі: «Нёман» — «Шахцёр» — 2:1, «Віцебск» — «Нафтан» — 1:0, «Смаргонь» — «Гомель» — 1:1. У астатніх двух турах барацьба такім чынам вядзецца за бронзавыя медалі, акрамя таго, не вывядлена пакуль трэцяя каманда, якая пакіне сёлета вышэйшую лігу. Становішча каманд: БАТЭ — 57 ачкоў, «Дынама» (Мн) — 44, «Днепр» — 37, «Тарпедэ» — 36, «Нафтан» — 35, «Дынама» (Бр) — 35, «Шахцёр» — 35, «Віцебск» — 31, «Нёман» — 31, «Мінск» — 30, МТЗ-РІПА — 29, «Гомель» — 29, «Граніт» — 22, «Смаргонь» — 14.

Наступны тур пройдзе 1 лістапада.

Алена КРАВЕЦ.

Работу з кадрамі — на новы ўзровень

У адпаведнасці з рашэннем калегіі Адміністрацыі Прэзідэнта на базе Акадэміі кіравання праведзены семінар-нарада з кіраўнікамі рэспубліканскіх і мясцовых дзяржорганаў, на якіх у складзенай арганізацыі работы з кадрамі, начальнікамі кадравых службаў па пытанні выканання патрабаванняў кіраўнікоў дзяржаў па рэалізацыі кадравай палітыкі.

Удзельнікамі нарады абмеркаваныя найбольш актуальныя праблемы па тэме семінара, меры, што прымаюцца дзяржорганамі і арганізацыямі, па ліквідацыі недарожжаў, вывучэння падчас маштабнай праверкі.

У мэтах павышэння эфектыўнасці работы з кіраўнікамі і персаналам вядзецца пошук і падрыхтоўка кампетэнтных кіраўнікоў і работнікаў для народнага гаспадарчага комплексу краіны, якія ўмеюць генерываваць і мэтаакіравана ўкараняць новыя ідэі, нестандартныя мыслі, прымаць неабходныя рашэнні. У дзяржорганах створаны банкі звестак аб маладых кіраўніках, у дачыненні да якіх плануецца сістэмна падрыхтоўка, у тым ліку і замежныя стажыроўкі, для вылучэння на кіруючую работу. Асабліва ўвага надаецца рэзерву кадраў, павышэнню выніковасці яго выкарыстання на практыцы, неадпаведнасці такіх негатывных з'яў, як працэжыямі, «сямейнасці», перасаджванне з крэсла ў крэсла кіраўнікоў, якія скампіравалі сабе і «правалілі» даручаны ўчастак.

У працэсе семінара прадстаўнікі дзяржорганаў выказалі канкрэтныя прапановы па павышэнні эфектыўнасці кадравай палітыкі. Спектр выкладзеных праблем шырокі. Разам з прапановамі па павышэнні прэстыжу кіраўніка, стымуляванні замацавання маладых спецыялістаў у вёсцы, укараненні новых кадравых тэхналогій, планаванні і прагназаванні патрэбы эканамікі рэспублікі ў працоўных рэсурсах, умацаванні кадравых службаў дзяржорганаў прапанавана ўвесці сістэму маральных стандартаў прафесійных паводзінаў і маральных абавязкаў, якія павінны захоўвацца дзяржаўнымі службамі (Этычны кодэкс).

Для эфектыўнай і рэалізацыі важна вырацаваць дзейсныя механізмы, аб'яднаўшы і сістэматызаваўшы іх у праграмы документ, які з'яўляўся б кіраўніцтвам да дзеяння ў рабоце дзяржорганаў і арганізацый. Як уяўляецца, сёння такім стрыжнем можа стаць новая Канцэпцыя дзяржаўнай кадравай палітыкі на перыяд 2011—2015 гг., у якой будучы ўлічаны ўсе асаблівасці і тонкасці кадравай работы.

Тытул чэмпіёна Еўропы аддалі татарыну, якога збіў беларус

На працягу ўсяго двубою наш Віталь Гуркоў матлошыў Уралбека Есенкулава, але з-за надуманых дысцыплінарных папярэджанняў пераможцам абвясцілі мацёвага байца

Фіналы чэмпіянату Еўропы сярод прафесіяналаў праходзілі ў расійскай Казані ўначы ў пятніцу. Мясцовыя бізнесмены змалі прыгчыну на турнір многіх зорных байцоў. Але і пераможцы выбралі, падобна на то, па сваіх нялічных правілах.

Знакомці беларускі тайбаксёр Віталь Гуркоў (70 кг) сыйшоў з мясцовым Уралбекам Есенкулавым — татарынам па нацыянальнасці, зямляком арганізатараў турніру.

Уралбек здолеў дастаць да канца, і яму сенсацыйна аддалі перамогу.

Віталь ГУРКУЎ біў татарына ЕСЕНКУЛАВА на працягу ўсяго двубою, але судзілі гэтых удаараў нібыта не бачылі.

— Як такое магло здарыцца? — тэлефанаваў старшаму трэнеру зборнай Беларусі Дзмітрыю Пясецкаму пасля двубою.

— Мой вучань, бясспрэчна, быў лепшы, але, як разумеецца, гаспадары аддалі поас сваёму байцу, — каментуе сумную навіну трэнер. — Віталік прабіў Есенкулава печань, адбіў левую нагу, моцна патралляў з рук. Але татарын здолеў прастаяць. Судзіць рабіў сваю працу брудна, даваў Гуркоўу неабгрунтаваныя папярэджанні. Што ж, здаецца і такое, калі перамогу ў байца папроста адбіраюць. Тым не менш для нас гэта будзе добры досвед. Галоўны паядынкі наперадзе, і маральна мой вучань, вядома, не зламаўся. Ды і тытул аспрэчваўся не самі прастыжыні.

Перад двубоём Есенкулаў заваяваў 73 кг, хоць максімальна дазволена вага была да 70 кг. Зноў жа татарына дапусцілі баксераваць без аніякіх дысцыплінарных папярэджанняў.

У нядзелю каманда Віталя Гуркова вярнулася дадому. У нашага байца «Звязда» запыталася, ці не атрымаў ён сур'ёзных траўмаў. Усё ж такі рынг Казанскай «Татнафтаэрны», дзе праходзіў двубой, быў заліты крывёю, як ратнае поле.

— З Есенкулавым мы сутыкнуліся галавамі, у мяне невялікае рассячэнне, а востр яму дасталася куды больш, — адказаў Віталь Гуркоў на тэлефанаванне. — Адчуваю сабе нармальна, сёння іду трэнервацца — наперадзе чэмпіянат свету.

— Як лічыць, хто насамрэч перамог? — Я дакладна не праіграў. Праўда, за два тыдні да двубою захварэў, трымалася тэмпература. Можа быць, гэта і перашкодзіла мне выйсці ў найлепшай форме і накатаваць Есенкулава.

Нагадаем, што ў казанскай «Татнафтаэрне» чэмпіёнскія тытулы разыгрываліся ў трох вагавых катэгорыях. У вазе да 80 кг заслужана перамогу расіянін Аляксандр Сіеццурман, у суперцяжкай вазе — Эшвін Балрак з Галандыі. Наш суперцяжкавагаві Ігар Буагенак праіграў у двубой за трэцяе месца ўкраінцу Сяргею Лашчанку.

26 лістапада ў Тайландзе распачнецца чэмпіянат свету па тайскім боксе. У складзе нацыянальнай зборнай Беларусі Віталь Гуркоў зможа паквітацца з байцамі зборнай Расіі. Завычына на такіх саборніцтвах нават гаспадарам не падсуджваюць.

Нагадаем, што за шэсць гадоў выступленняў на чэмпіянатах свету Віталь Гуркоў не праіграў аніводнага(!) двубою і мае шэсць залатых медалёў.

На чэмпіянаце свету перад зборнай Беларусі стаіць цяжкая задача апярэдзіць тайцаў, украінцаў і расіянін.

Яўген ВАЛОШЫН.

КДБ ВЯРТАЕ ІМЁНЫ ЗАГІНУЛЫМ У ВАЙНЕ

Суботній раніцай у будынак Мінскага Сабаснога выканаўчага камітэта паіху сцягвалі людзі. Праходзілі ў фае, называлі сябе і атрымлівалі зялёныя папачкі з некалькімі паперамі. Уважліва глядзелі на паперы, некаторыя проста моўчы, а некаторыя пачыналі плакаць...

Сутнасць у тым, што ў гэты дзень Мінблвыканкам сумесна з Камітэтам дзяржаўнай бяспекі выдавалі копіі архіўных дакументаў сваякам савецкіх ваіскоўцаў, што загінулі ў палоне. І людзі нарочце маглі дакладна ведаць пра дату смерці і месца пахавання сваіх дзядуляў, братоў, бацькоў і іхных родзічаў... Усяго ў гэты дзень было выдана на рукі родным каля 150 копіяў уліковых карткаў з нямецкіх канцлагераў, якія беларускія даследчыкі знайшлі ў архівах.

У асноўным па дакументах у будынак Мінблвыканкама прыйшлі пажылыя, але былі тут і маладыя людзі. Напрыклад, на дзядзьку свайго дзеда прыйшоў атрымаць дакументаў малады хлопцёк Алег:

— Маці ўбачыла ў газеце спісы і папрасіла мяне з'ездзіць, бо ў Мінску жыў. Родам я з Пleshаніцкаў, з'яўляўся траарадным плямённікам Палішкі Івана Іосіфавіча, які, згодна з гэтымі звесткамі, што мне далі, памёр у палоне ў канцлагерах. Калі я разгарнуў папку з дакументамі, то стала крываўна: вайна пачалася 22 чэрвеня, а ўсяго год 5 месяцаў яго захапілі ў палон і забілі... Яму тады было толькі 20 гадоў...

Уладзімір Баркоўскі прыйшоў атрымаць дакументаў на свайго старэйшага брата Фёдара:

— Мне тады было 6 гадоў. Памятаю той дзень, калі брат ішоў у войска. Мы, малыя дзеці, на печы сядзелі... Ну, каня запрэглі, слізі і паехалі. Потым бацька раскаваў, што служыць брат у Ваўкавыску ў танкавай часці. Пасля вайны бацька шукаў яго, але прыйшло паведамленне, што Фёдар без вестак знік. На гэтым і спыніліся: шмат жа такіх было, гэта ж вайна... Дзе загінуў — невядома. Ну, а зараз высветлілася, што трапіў у палон у першыя дні вайны...

У кожнага з прысутных была на руках свая гісторыя смерці кагосьці з родных, але ўсе яны былі чымсьці падобныя: пайшоў служыць — прапаў без вестак і не вярнуўся. І востр, праз шэсць з нечым дзесяцігоддзю весткі з'явіліся: забіты ў тэй дзень, пахаваны там...

— Доўгія гады родныя і блізкія не ведалі пра лёсы сваіх бацькоў, дзядоў, братоў і сястрыц, што прапалі без вестак, — сказаў Леанід Кру-

пец, старшыня Мінблвыканкама. — У нас сёння незвычайнае мерапрыемства. Мы запрасілі вас ушанаваць памяць землякоў, салдат і афіцэраў Чырвонай Арміі, што загінулі ў палоне. Час паспеў адбараць шмат чые жыцці жы, хто атлапаў родзічаў, якія прапалі без вестак, а хтосьці яшчэ і сёння жыве з болям у сэрцы. Выраслі іх унукі, праўнукі, якія яшчэ спадзяюцца даведацца пра лёс сваіх блізкіх. Сёння мы сабралі ў гэтай зале кожнаго больш за 150 ваіскоўцаў, ураджэнцаў Мінскай вобласці, якія загінулі ў нямецкім палоне, — сказаў Леанід Крупец і папрасіў ушанаваць памяць памерлых вайнаўцаў.

— Здаецца, не знайсці на карце Еўропы месца, дзе няма беларускіх магін, — сказаў Вадым Зайдуца, старшыня Камітэта дзяржаўнай бяспекі. — Яны ёсць і ў Нарвегіі, і ў Францыі, і ў Італіі, і ў Чэхіі, і ў Германіі, і ў Польшчы, і ў Прыбалтыцы... Там жывяць беларусы, у іх маладыя і невядомыя магільна, а вестак пра іх чакалі кожны дзень іх родныя, і дзеці і бацькі, жонкі і сёстры, чакалі сівяя матулі. Але ішоў час, і паступова нам сталі вядомыя лёсы шмат якіх людзей, што загінуў або прапаў без вестак. Нават сёння, праз больш чым 60 гадоў, сынам і ўнукам не пазна даведацца, якое гора зазналі іх бацькі і дзяды. Тая, што сёння прыйшоў, напэўна, упершыню даведвацца пра лёс кагосьці з родных. У копіях архіўных дакументаў, што вы атрымалі, можна паглядзець дату смерці і месца пахавання роднага чалавека. Усё гэта стала магчымым дзякуючы рулівай працы супрацоўнікаў КДБ, аргану ўлады Рэспублікі Беларусь, а таксама актыўнай падтрымцы пасольства Германіі ў Беларусі.

Дарчы, на сустрэчы з родзічамі загінулых прысутнічаў доктар Гебхард Вайс, пасол ФРГ у Беларусі, які праланаваў тым, у каго ўзнікне жаданне наведаць магільні загінулых сваёкаў, атрымаць весткі ў Германію бясплатна. — На гэты конт ён даў адпаведнае даручэнне супрацоўнікам пасольства. На такую прапанову адразаў ён пачалі аддзюкацца людзі, аднак яны зварнулі з прасьбай да Леаніда Крупца: а ці не дапаможа Мінблвыканкам зрабіць такія паездкі, хай і за грошы людзей, але арганізавана, бо не кожны пажылы чалавек адважыцца паехаць за мяжу самастойна? Леанід Крупец пагадзіўся са слушняй прапановай з залы і сказаў, што Мінблвыканкам возьме на сябе пытанні арганізацыі такіх паездак, калі набярэцца дастаткова ахвотных наведаць могілкі ў пэўнай частцы Германіі.

У Беларусі на 1 кастрычніка налічвалася 9 млн 664,1 тыс. жыхароў

КОЛЬКАСЦЬ насельніцтва Беларусі на 1 кастрычніка, паводле Каператыўных даных, склала 9 млн 664,1 тыс. чалавек, паведамляе намеснік начальніка ўпраўлення па рабоце з карыстальнікамі статыстычнай інфармацыі Нацыянальнага статыстычнага камітэта Алена Кандрчанка. У параўнанні з 1 кастрычніка 2008 года жылоў краіны стала менш на 11,5 тыс. чалавек.

За мінулы год колькасць насельніцтва павялічылася толькі ў Мінску — з 1 млн 819,5 тыс. чалавек да 1 млн 849,1 тыс. У астатніх рэгіёнах рэспублікі колькасць жыхароў зменшылася. У выніку на 1 кастрычніка гэтага года ў Гомельскай вобласці налічвалася 1 млн 462,5 тыс. чалавек, у Мінскай — 1 млн 446,6 тыс., у Брэсцкай — 1 млн 430,3 тыс., у Віцебскай — 1 млн 259,1 тыс., у Магілёўскай — 1 млн 117,2 тыс., у Гродзенскай — 1 млн 99,3 тыс.

У студзені-верасні ў Беларусі нарадзілася больш як 82,9 тыс. дзяцей — на 2,3 тыс. малышоў больш у параўнанні са студзенем-вераснем мінулага года. Памерлі за дзевяць месяцаў 2009 года 99,7 тыс. чалавек — на 0,2 тыс. больш. Агульны каэфіцыент нараджальнасці ў студзені-верасні гэтага года ў цэлым па рэспубліцы склаў 11,5 на 1000 жыхароў, агульны каэфіцыент смертнасці — 13,8 на 1000 насельніцтва. Для параўнання: у студзені-верасні 2008 года гэтыя паказчыкі складалі адпаведна 11,1 і 13,7 праміле. Паказчык дзіцячай смертнасці за дзевяць месяцаў гэтага года склаў 6,6 выпадку на 1000 нованароджаных (за аналагічны мінулагодні перыяд — таксама 4,6). Натуральнае змяншэнне адбылося з 2,6 да 2,3 на 1000 насельніцтва.

Сярод рэгіянаў краіны самы высокі агульны каэфіцыент нараджальнасці адзначаны ў Брэсцкай вобласці (12,3 на 1000 жыхароў), самы нізкі — у Віцебскай вобласці (10,1 праміле). Што датычыцца агульнага каэфіцыента смертнасці, то максімальныя гэты паказчык быў у Віцебскай вобласці (15,8 праміле), мінімальны — у Мінску (9,5 праміле). У студзені-верасні гэтага года ў Беларусі прыбылі амаль 14,7 тыс. чалавек, выбылі больш як 5,7 тыс. грамадзян. Міграцыйны прырост за дзевяць месяцаў перасягнуў 8,9 тыс. чалавек.

БЕЛТА.

«МАСАКРУ» ЗДЫМАЮЦЬ...

Граф-пярэварачэнне і яго нявеста Ганна (акцёры Зміцер Мілер і Марыя Кудрэвіч).

дзяд, бо ім плаццяць вельмі малыя грошы. Трэба пераасэнсаваць усю структуру нашага кінематографу. «Беларусь-фільм» трэба рабіць фабрыкай. У такіх умовах працаваць нельга. Час іншы, Савецкага Саюза больш няма, няма 100% пракуты. Трэба змяніцца, ме-неджджмантам, і рэкламай...

— Спадар Андрэй, якія амбіцыі вы маеце адносна «Масакры»? Ці спадзяецца на усена-родную славу, як у «Анастасіі Слукцай»?

— Ну, у «Анастасіі Слукцай» не было такой ужо усенароднай славы... І на кінафестывалях я больш прызоў атрымаў за «Акупацый», якую знялі за малыя грошы. А «Анастасію Слукцай» ніхто за межамі Беларусі не ведае. У мяне жаданне — зрабіць нацыянальны беларускі хіт. У такім разе ён пойдзе ва Украіне, і ў Польшчы, і ў Расіі. Я хачу, каб моладзь пайшла на гэ-тае кіно. Каб гэта было і цікава, і

дзяд, бо ім плаццяць вельмі малыя грошы. Трэба пераасэнсаваць усю структуру нашага кінематографу. «Беларусь-фільм» трэба рабіць фабрыкай. У такіх умовах працаваць нельга. Час іншы, Савецкага Саюза больш няма, няма 100% пракуты. Трэба змяніцца, ме-неджджмантам, і рэкламай...

— Спадар Андрэй, якія амбіцыі вы маеце адносна «Масакры»? Ці спадзяецца на усена-родную славу, як у «Анастасіі Слукцай»?

— Ну, у «Анастасіі Слукцай» не было такой ужо усенароднай славы... І на кінафестывалях я больш прызоў атрымаў за «Акупацый», якую знялі за малыя грошы. А «Анастасію Слукцай» ніхто за межамі Беларусі не ведае. У мяне жаданне — зрабіць нацыянальны беларускі хіт. У такім разе ён пойдзе ва Украіне, і ў Польшчы, і ў Расіі. Я хачу, каб моладзь пайшла на гэ-тае кіно. Каб гэта было і цікава, і

дзяд, бо ім плаццяць вельмі малыя грошы. Трэба пераасэнсаваць усю структуру нашага кінематографу. «Беларусь-фільм» трэба рабіць фабрыкай. У такіх умовах працаваць нельга. Час іншы, Савецкага Саюза больш няма, няма 100% пракуты. Трэба змяніцца, ме-неджджмантам, і рэкламай...

— Спадар Андрэй, якія амбіцыі вы маеце адносна «Масакры»? Ці спадзяецца на усена-родную славу, як у «Анастасіі Слукцай»?

— Ну, у «Анастасіі Слукцай» не было такой ужо усенароднай славы... І на кінафестывалях я больш прызоў атрымаў за «Акупацый», якую знялі за малыя грошы. А «Анастасію Слукцай» ніхто за межамі Беларусі не ведае. У мяне жаданне — зрабіць нацыянальны беларускі хіт. У такім разе ён пойдзе ва Украіне, і ў Польшчы, і ў Расіі. Я хачу, каб моладзь пайшла на гэ-тае кіно. Каб гэта было і цікава, і

дзяд, бо ім плаццяць вельмі малыя грошы. Трэба пераасэнсаваць усю структуру нашага кінематографу. «Беларусь-фільм» трэба рабіць фабрыкай. У такіх умовах працаваць нельга. Час іншы, Савецкага Саюза больш няма, няма 100% пракуты. Трэба змяніцца, ме-неджджмантам, і рэкламай...

Абзац

МАРШ МЕНДЭЛЬСОНА Ў НОВЫМ ЗАМКУ

У мінулыя суботу з'яўдзілі свае лёсы гродзенцы Марыя Смаланчук і Сяргей Куліна. І дзе гэта адбылося? У былой каралеўскай рэзідэнцыі! Менавіта ў Новым замку ў гонар нараджэння новай сям'і прагучаў вясельны марш Мендэльсона. Пры гэтым маладыя выказалі жаданне, каб цырымонія рэгістрацыі шлюбу прайшла на беларускай мове, што і зрабіла дырэктар Дома грамадзянскіх абрадаў Гродзенскага гарвыканкама Галіна КАЗАКОВА.

А распачала гэту ўрачыстасць загадчыца навукова-асветніцкага аддзела Гродзенскага гісторыка-археалагічнага музея Вольга Макаруч, якая ў адзены момант пры каралеўскім двары сустрэла маладых, іх бацькоў, блізкіх і гасцей на першым паверсе славагуча будынка.

— Дзень добры, шанюнае спадарства! Шчыра вітаю вас у Новым замку, былым каралеўскім палацы, які быў узведзены ў XVIII стагоддзі па загадзе караля Рэчы Паспалітай, з усёй вялікай дзяржаўнай з'яджаліся сенатары і паслы, і ў шыкоўнай Авалянай зале іх прымаў кароль. На той час гэта была першая аўдыенц-зала Яго Вялікасці. Сцены палаца былі сведкамі значных гістарычных падзей і пачулі шматлікіх прадстаўнікоў знакамітых магнатскіх родаў — Салегу, Радзівілаў, Патоцкіх, Агіньскіх... У

Сенатарскай зале каралеўскай рэзідэнцыі адбылося нямое пасяджэнне апошняга сейма Рэчы Паспалітай. Потым падчас вясельнага паўстання Тадэвуш Касцюшка ўзнагароджваў тут сваіх лепшых папчэнікаў залатымі пярсцёнкамі. А ў 1795 годзе апошні манарх Рэчы Паспалітай Станіслаў Аўгуст Пянятоўскі падпісаў у палацы акт абрачэння ад каралеўскага трона, тым самым паставіўшы кропку на далейшым лёсе гэтай дзяржавы. Працяглі стгоддзі, і сёння ў былой каралеўскай рэзідэнцыі загучаў вясельны марш Мендэльсона. Вы маеце гонар з'явіцца свае лёсы ў былым каралеўскім палацы, які гасцінна адчыніў дзверы вам і вашым блізкім.

Потым маладыя і ўсе прысутныя падняліся на другі паверх у знакамітую Сенатарскую залу, дзе і адбылася цырымонія рэгістрацыі шлюбу. Зрабіла, не ў суправаджэнні магнатоўнага запісу: гучала, як

Фота Радзіслава ВАНЮКОВІЧА

кажуць, жывая камерная музыка ў выкананні тры «Cantabile» (Людміла Пекарская, Наталія Баранова і Інэса Сазан).

Пасля заканчэння цырымоніі маладым дазволілі зрабіць памятнае фота ў залах Новага замка. Акрамя таго, Вольга Макаруч уручыла Марыі і Сяргею пасведчэнне, згодна з якім у гэты дзень, 24 кастрычніка, на ўсе наступныя гады ўваход у музей для іх бясплатны.

— Пастановай Міністэрства юстыцыі органы ЗАГСа атрымалі

дазвол на рэгістрацыю шлюбу ў памятных установах культуры, а таксама размешчаных у гістарычных і памятных месцах. І ў Гродне стала ўжо добрай традыцыяй праводзіць гэту ўрачыстасць у Новым замку, адбылося ўжо каля дзесяці цырымоній, — паведаміла карэспандэнт «Звязды» Галіна Казакова. — Тым самым маладым далучаецца да гісторыі нашага горада, нашай краіны. Што ж датычыцца мовы, на якой праводзіцца цырымонія, то гэта залежыць ад

жадання маладых. У асноўным рэгістрацыя шлюбу праходзіць на рускай мове, але, зразумела, заўсёды ідзе насустрач і жаданню, каб цырымонія прайшла па-беларуску.

Для Марыі і Сяргея такое жаданне было натуральным. «Нам цікава беларуская гісторыя, культура, літаратура і, вядома ж, мова. Гэта ж наша родная мова, якую трэба падтрымліваць», — кажуць маладыя. Што, як бачна, і робяць.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Шануй сваё!

Сялянскае шчасце Ігара Пакуша

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Уласную сялянскую гаспадарку Пакуш зарэгістраваў у 1993 годзе. Удалося ўзяць крэдыт на развіццё сваёй справы. Калі афармлялі паперы, то падлічылі, што гэтых грошаў павінна хапіць на два сучасныя па тых часах трактары. Праз месяц, на працягу якога шукалі тэхніку (яшчэ не знік дэфіцыт), сродкі ў выніку інфляцыі паменшалі ў некалькі разоў. І крэдыту хапіла на тое, каб набыць МТЗ-80.

Пакушу выдзелілі 15 гектараў зямлі непадальк ад Радзашковічаў. Спачатку на працягу некалькі гадоў займаўся толькі збожжавым. Пакрысе павялічыў плошчы — у асноўным за кошт палеткаў тых фермераў, якія паспатылі цяжка сялянскага хлеба і адышлі ад справы. А Пакуш застаўся, паколькі лічыў: калі добра працаваць, то ўсё абавязкова атрымаецца. Тым больш што адступіць назад было нельга — трэба карміць сям'ю (на той час выхоўвалі ўжо двух сыноў). Ды і не прывык Ігар Аляксандравіч перад цяжкасцямі скарацаць. Раз узаўсё, то трэба наладзіць працу як мае быць. Паколькі цяпер той самы вынік напрамку залежаў менавіта ад яго намаганняў.

Сакрэты смачнай шаткаванкі

Пакуш далучаў да свёбе колішняй фермерскай палеткі, а пасля — участкі, ад якіх адмовіліся месціцы. Дарчы, такія плошчы, што паступова зарасталі пустазелам, у ваколіцах Радзашковічаў колы часу таму назбіралася багата. Паперы савет перадаў прыватніку больш чым 100 гектараў зямлі. Цяпер сялянска гаспадарка апрацоўвае 302 га.

— Цяпер засяродзіліся выключна на вырошчванні агародніны, — заўважае Ігар Пакуш. — Дакладней, асвойваем пяць пазіцый: бульба, морква, капуста, цыбуля, буракі. «Другі хлеб» даўно саджаем, а астатнія культуры паступова ўсевазроўню ўводзілі. Каб былі якасныя палеткі пад агародніну, пакінулі і збожжа — сеем пшаніцу. Зерне атрымаецца якаснае, так што амаль усё здаём на харчовыя патрэбы. Форуаж застаецца зусім нямат. Збожжа ідзе ў лік дзяржзаказу, таксама пастуем на дзяржаўныя камбінаты хлебапрадуктаў, іншы перапрацоўшчы прадпрыемстве. Так што наконнт належнай рэалізацыі пшаніцы галава не баліць.

У сялянска гаспадарцы Ігара Пакуша пад моркву, цыбулю і буракі адведзена па 12 гектараў. Пад капустай — 26 га. Астатняя плошча — збожжавыя палеткі. Стаўка на агародніну свёбе апраўдала, паколькі вельмі дакладна падбіралі гатункі. Выкарстоўваюцца як замежныя, так і беларускія. Як заўважае Ігар Аляксандравіч, нельга на каалеўгатуры пралічыць усё акалічнасці «зямельнай справы». Зразумела, без такіх аперацый таксама не абходзіцца, але надзвычай важная практыка. У сялянскай гаспадарцы ёсць дошчыныя участкі, дзе на невялікіх плошчах праводзяцца адпаведныя эксперыменты, вывучаюцца магчымасці выкарстання як асобных гатункаў у межах тых пазіцый, што асвойваюцца, так і іншых сельскагаспадарчых культур.

Пажар у кавярні

Згодна з паярэдзіння інфармацыі, парушэнне правілаў эксплуатацыі пачынога ацэплення стала прычынай пажару ў прыватным пункце грамадскага харчавання на трасе Мінск — Гродна ў нядзелю. Польшыя знішчыла маёмасць на суму больш за 10 мільёнаў рублёў. На шчасце, у гэты час наведвальнікаў у будынку не было, а персанал кавярні эвакуаваўся з яго самастойна.

— Можна так здарыцца, што ў аднаго добра справа пайшла, а ў цябе адны рогі на палетках павырастаюць, — усміхаецца прыватнік. — Так што асцярэжасць ніколі не пашкодзіць. Інакш хутка «трапіш» на страты. З гатункаў бульбы вельмі задаволены «Журавінай» — проста выдатныя вынікі. Па-першае, надзвычай запатрабаваная на рынку з-за сваіх слабых, вецік якасцяў. Ды і ўраджайнасць — сёлета атрымалі 400 цэнтраў з гектара. Добры таксама беларускі гатункаў — «Скарб». А вольга капушту высяваем пераважна замужнім насеннем (гальдзінкам, нямецкім). Гэтыя гатункі прызначаны для працяглага захоўвання. Але вольга для прыгатавання смачнай шаткаванкі лепш падыходзіць беларускі гатункаў — у гэтай капусце больш утрымліваецца цукру, не такія цвёрдыя лісты, яна больш саківага.

Як збергацься ад фітафторы?

Сялянска гаспадарка Ігара Пакуша выйшла на стабільныя аб'ёмы вытворчасці. Імкнучца спрацаваць такім чынам, каб кожнай культуры ўвосьне сабраць не менш, чым па тысячы тон. Так што агульні ўраджай, які трэба перавезці з палетак, складае дзесьці 7 тыс тон. Калі соды яшчэ дадаць збожжа, то аб'ёмы сапраўды выходзіць значныя. Гэта пры тым, што ў гаспадарцы пастаянна працуюць 12 чалавек. Зразумела, на сезонныя работы даводзіцца прыцягваць значна большую колькасць работнікаў. Напрыклад, цяпер штодня ў поле выходзіць да 100 чалавек. Гэта бесперацыйна, якіх прывяла раёныя цэнтр зняціцы, а таксама работнікі шэрагу прадпрыемстваў райцэнтра. Паколькі сялянска гаспадарка — найбуйнейшы вытворца агародніны на Маладзечаншчыне, і дзяржава імкнецца ўсяляк падтрымаць прыватнікаў. Ды і сезонныя работнікі добры дадатковы даход атрымаваюць за дзень працы — мех агародніны. Так што за непрацяглае час можна неаблажы запасы на зіму зрабіць. Таму ахвотных прапрацаваць на ўборцы агародніны ў гаспадарцы Пакуша зусім нямат. Збожжа ідзе ў лік дзяржзаказу, таксама пастуем на дзяржаўныя камбінаты хлебапрадуктаў, іншы перапрацоўшчы прадпрыемстве. Так што наконнт належнай рэалізацыі пшаніцы галава не баліць.

Ігар Аляксандравіч плануе адзін з палетак выкарстоўваць для вырошчвання агародніны ўвогуле без прымянення ўгнаенняў. Тут правялі аналіз глебы і высветлілі, што не трэба ўносіць ні фосфару, ні калію. Гумус вельмі высокі, так што дастаткова будзе правесці толькі механічную апрацоўку супраць пустазелля. Такім чынам, можна паспяхова развіваць «зялёную» вытворчасць (дарчы, даволі папулярную за мяжой, дзе кошт адпаведна прадуктаў у некалькі разоў вышэйшы). Праўда, у тым выпадку, калі прадукцыяныя палеткі не пойдучь, пад забудову. Па словах Ігара Пакуша, пасасвет актыўна працуе такую прапанову.

Ігар Аляксандравіч ва ўсім дапамагае жонка Валяціна Ягораўна. І сьняны таксама зацікаўлены ў сямейным бізнэсе. Старэйшы Алег скончыў Беларускі дзяржаўны аграрны ўніверсітэт, малады Саша цяпер вучыцца ў БНТУ. Абодва хлопцы з маленства працуюць на зямлі. Цяпер бацька толькі ім дазваляе выконваць самыя адказныя работы.

— У перспектыве плануем пашырць асартымент прадукцыі за кошт асвойвання новых культур, — адзначае Ігар Пакуш. — Перш за ўсё гуркоў і таматаў, якія будзем вырошчваць у адкрытым грунце. Я ж калі прыхаду працаваць у калгас, то гаспадарка спецыялізаваўся на агародніне. Дарчы прышоў на ўчастак, дзе таматы раслі, ды там немагчыма было нагу пастворыць — столькі іх было, усё поле чырвонае. Будзем спрабаваць вырошчваць сельдзёрку, магчыма, кветкістою і пекінскую капусту, а таксама хрэн. Але зноў-такі спачатку ўсё дакладна вывучым.

Сандэ ўжо 16 гадоў Ігар Аляксандравіч развівае сваю справу на зямлі. Адпачыць падчас фермерства, кажа, як след не атрымаўся. Аднак галоўнае, калі праца падабаецца. У гэтым, напэўна, і ёсць тое самае сялянскае шчасце.

Мікалай ПІТВІНІЎ. Фота аўтара.

Маладзечанскі раён.

ТАКОГА ШАГАЛА НІХТО НЕ БАЧЫЎ

У віцебскім музеі Марка Шагала прэзентавалі ўнікальную кнігу ілюстрацый Марка Шагала да пазмы Гогля «Мёртвая душа». Такіх выданняў у Беларусі яшчэ ніколі не было. РУП «Мінская друкарская фабрыка» дзяржаўнага знака зрабіла копіі арыгіналаў з афортаў Шагала, якія захоўваюцца ў калекцыі Віцебскага музея.

Кніга вельмі арыгінальная. Яна ўяўляе сабой набор «паштовок». Копіі афортаў месцяцца ў металічным корпусе з двайным дном. Дарчы, сам корпус унутры мае форму, з якой і робяцца афарты. Такім чынам чытачы могуць азнаёміцца з тэхналогіяй стварэння афортаў.

Паводле слоў дырэктара музея Марка Шагала Людмілы ХМЯЛЬНІЦКАЙ, выданне не мае аналагаў па якасці выканання. І што вельмі важна, выраблена з афіцыйнага дазволу Камітэта Марка Шагала і Камітэта па ахове аўтарскіх праў у Парыжы.

Над выданнем ілюстрацый працаваў мастак Валерый ЛЕУНІН — прызёр міжнародных і рэспубліканскіх конкурсаў па кнізе і рэкламе. Ён адзначае, што нестандартна выглядае кніга яшчэ і таму, што пры жэцы Шагала выдаўцы эксперыментавалі пры выбары кнігі, шукалі новыя формы...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Каму крызіс, а «Бархіму» — «бацька родны»

У Палацы культуры «Тэхстыльшчык» 23—24 кастрычніка працавала рэгіянальная выстава «Баранавіцкая восень-2009», на якой дэманстравалася прадукцыя баранавіцкіх прадпрыемстваў.

Выстава павінна была прыцягнуць увагу аўтогава пакупніка, пазнаёміцца з таварамі нашых прадпрыемстваў прыхаці гасці з суседніх краін, а яшчэ з Барангі ды Славакіі. Напрыклад, прадстаўніком Славакіі быў пасол гэтай краіны Мар'ян Серватка. Перад Палацам, які на яго двух паверхах, размясцілі сваю прадукцыю 40 прадпрыемстваў. Скажыце, што сёлета выстава істотна адрознівалася ад мінулых гадоў, нельга.

А прыемным оорыярэтам было тое, што «Бархіму» ў параўнанні з 2008 годам зрабіў рубоў. На прадпрыемстве рэалізацыя прадукцыі сёлета вырасла на 80 працэнтаў. Эканамічны крызіс прымусіў спажыўца звярнуць увагу на больш танныя мыйныя сродкі.

Прадукцыя ПП «Браты Ваніцкія».

Авірамонты завод не толькі мае справу з самалётамі, але і вырабляе пластыкавыя вокны. Наглядзачы на вялікую канкурэнцыю, прадпрыемстве ўдаецца паспяхова рэалізоўваць гэтую прадукцыю. Кожнаму прадпрыемству была выдзелена невялікая плошча — усяго некалькі кв. м, і тым не меней сама прыгожа экспазіцыя была ў тэхстыльнага камбіната. Эфектыўна і адмыслова стылі прыцягвалі увагу, але гэтыя напрацоўкі змянілі істотна эканамічную сітуацыю на прадпрыемстве не могуць — разгрукіць пералапныя склады. У Баранавічах заканчваецца будаўніцтва Львовага палаца, і ў наступным годзе ёсць намер выставы «Баранавіцкая вясна» правесці ў ім. Цікава здаду, ва ўсім разе, для экспазіцыі будзе больш месца.

Сымон СВІСТУНОВІЧ. Фота аўтара.

МЯСЦОВЫЯ «РЭСТАўРАТАРЫ»

З тэрыторыі палаца, які знаходзіцца ў Ружанках у стадыі рэстаўрацыі, нехта выкраву 18 мяшкоў цэменту. Зладзеяў знайшлі пружанскімі міліцыянерамі. Той цэмент скрапі два мяшчыны і два жыжыры ў Вуляны. Яны ж павыявалі і на мехдвары ААТ «Ружаны-Агра». Там рабаўнікі з дзюх аўтамашын МАЗ злілі 300 літраў саларкі.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ЭХ, ЗЯМЕЛЬКА...

Камітэт дзяржаўнага кантролю Гродзенскай вобласці правярэў эфектыўнасць выкарстання зямельных участкаў у Іўеўскім, Лідскім і Сморгонскім раёнах.

Як змагацца з даўгабудам? Зямельны ўчастак па вуліцы Фурманова ў Лідзе плошчай 0,8272 га з незавершаным будаўніцтвам аўтастанкі рашэннем выкананка быў аддадзены ў пастаяннае карыстанне прыватнаму гандлёва-вытворчому ўнітарнаму прадпрыемству «Патграт» яшчэ ў жніўні 2003 года. У землеўпарадкавальнай справе ёсць безымянава перапіска паміж выканкамам, раёнай землеўпарадкавальнай і гевадзічнай службамі і землекарэктарам ад неабходнасці наведвання парадку на гэтым участку і завяршэнні будаўніцтва аб'екта. Аднак да гэтага часу ён не выкарстоўваецца.

Ніхкіх работ не праводзіць і ЗАТ «Даймас» (г. Каўна), якое ў 2005 годзе купіла праз аукцыён недабудаваны аб'ект у Лідзе па вуліцы Качана, 19. А ў цэнтры горада, побач з сучасным будынкам ААТ «Прыобран», з 2006 года стаіць у стадыі рэканструкцыі двухпаверховыя крама, праваўладальнікам якой з'яўляюцца ажно тры суб'екты гаспадарання.

У Іўі па вуліцы К. Маркса зусім не радуе вока недабудаваны будынак фізкультура-аздараўленчага комплексу. Прычым землеўпарадкавальная справа на гэты ўчастак... адсутнічае. Звестак пра тое, каму і калі даваўся зямельны ўчастак, няма ні ў выканкаме, ні ў землеўпарадкавальнай службе раёна.

На гэтай жа вуліцы ў 2000 годзе пачалі будаваць сярэдняю школу. Аднак ужо ў наступным годзе будоўлю спынілі, а пазалетась гэты аб'ект быў вызначаны пад знос, дэманціраваны, а фундаментаўныя блокі і падшкі перадалі на баланс раённага прадпрыемства ХКГ. На момант праверкі частка блокаў ім вывезена. А вольга звестак пра тое, каму і калі даваўся зямельны ўчастак, ці забіраўся ён, у чым карыстанні альбо распараджэнні ён цяпер знаходзіцца, кантралёрам не далі.

Зразумела, што ў кожным канкрэтным выпадку свая прычына даўгабуду альбо наогул ліквідацыі аб'екта. Але ў шэрагу сітуацый, на думку Камітэта дзяржкантролю, была б карысна наступная мера: уводзіць павышаючыя каэфіцыенты да падатку на зямлю фізічным і юрыдычным асобам на зямельныя ўчасткі, дадзеныя для будаўніцтва аб'екта пры незавершаным будаўніцтве ў тэрмін да трох гадоў. Да трох гадоў — базавая стаўка. Ад трох да пяці гадоў — стаўка павялічваецца ўдвай. Звыш пяці гадоў — у дзесьці разоў.

Як хачу, так і будую?

Разгледзеўшы матэрыялы праверкі, калегія Камітэта дзяржкантролю адзначыла, што архітэктурныя службы райвыканкамаў не робяць неабходных захадаў па спыненні самавольнага будаўніцтва і прыцягнення віноўных да адказнасці. Замест гэтага існуе практыка ўзакончвання самавольных пабудов, калі юрыдычныя і фізічныя асобы ўзводзяць іх без дазвольнай дакументацыі, а затым на падставе заяў выканкам прымае іх у эксплуатацыю.

ПОШУК «КЛЁВАГА» МЕСЦА

На вадасховішчы рыбгаса «Волма» Чэрвеньскага раёна.

Дзейныя асобы

СТВАРЭННЕ СВЕТУ

...У аднаго чалавека жыццё складалася так, у другога — іначай. Можна доўга думаць, чаму? Альбо, як Іван Мечыславіч Буіко з Іўя, дакладна ведаць, дзякуючы сваяку, дзедэдаму брату! Ён, Францішак Смак, быў прафесарам Каўнаскага ўніверсітэта, кожнае лета прыязджаў у родную вёску, браў дыктафон і фотаапарат, браў з сабою малага Янку і разам яны запісалі казкі і легенды, здымалі адмысловыя вырбы народных уявіцтваў.

З цягам часу гэтае жаданне збіраць перадалося ўнуку. У чацвёртым класе ён стаў заўзятым філатэлістам. Потым стаў цікавіцца значкамі і манетами. Даходзіла, між іншым, да таго, што цішком прадаваў яечкі, каб нешта купіць для сваёй калекцыі. І быў злылен...

Пасля школы, Янка спрабаваў паступіць у Бабруйскі аўтамабільны тэхнікум, служыў у войску, шукаў свёбе на прамысловых прадпрыемствах Іўя і Маладзечна. Аднак не вабілі яго ні гарадская мітусня, ні гул станкоў, ні метал (калі ён не меў гістарычнай каштоўнасці). Хацелася зусім іншага — цішыня.

Таму хлопеч не пабаяўся... пацаць спачатку — паступіць у Польшкія лісны тэхнікум, стаць лесніком. І працуючы «па сумяшчальніцтве» да ўсяго прыглядацца, збіраць. Прынамсі, досыць часта ён натыхаўся на маленькія лясныя вёсачкі і хутары, заходзіў у хаты. І заўсёды разглядаў там старыя здымкі на сценах, вышыўкі, дыяны... Нешта з убачанага купляў. Альбо прасіў прадаць і досыць часта чуў: «Грошы?! Ды Божа барані! Так забіраеце. Гэтае барало мы ўсё роўна спаліць збіраліся. Не модна цяпер».

Іван ведаў сапраўдную цану таго «баракла» і ратаваў яго — нёс дадому.

адварот, калі апынаешся ў другім пакоі, дзе на акуратных палічках знаходзіцца безліч кніг, рукапісаў, падшывак газет і часопісаў, фотаздымак, дыскаў і дыскаў. Высягаюцца да таго ж, што кожная рэч мае свой рэгістрацыйны нумар, аб чым засведчана ў адпаведным журнале, тут жа пазначана дата знаходкі, а па магчымасці і прозвішча былога гаспадара ці вытворцы.

— У мяне тут, як у аптэцы, — жартуе спадар Буіко. Ёсць і кнігі для наведвальнікаў. Уражаны ўбачаным і пачутым, я ў ёй напісаў:

Энтузіяст ты не на жарты. Аб тым, бадай што, кожны скажа.

А твой музей даўно ўжо вярта Назваць раённым Эрмітажам. Цяпер у ім шоссць экспазіцыі: «Прасторы» (ёсць сярод іх і даволі няпростыя, што сведчыць пра таленавітасць нашага народа), «Першая сусветная вайна», «Другая сусветная» (яшчэ і з пісьмамі, узнагародамі, газетамі тых часоў), «Школьныя гады» (з падручнікамі мінулага стагоддзя, з вучнёўскімі сшыткамі 1917-га, з дакументамі пра пераход з рускай мовы навучанца на польскую) і наадварт. Дужа цікавага і пра савецкія часы: п'янерскія галштукі і горны, вышпелы і сцігі. А ёсць і вельмі сумнае: спадар Буіко ўласнааручна сфатаграфаваная закрытыя вясковыя школы. І тое, як іх руйнавалі — таксама).

Пятую экспазіцыю Іван Мечыславіч называе «Хатні кінатэатр 60-х», бо краз у той час сталі з'яўляцца першыя тэлевізары. Людзі

збіраліся ў каго-небудзь, і тады пакоі, дзе на акуратных палічках знаходзіцца безліч кніг, рукапісаў, падшывак газет і часопісаў, фотаздымак, дыскаў і дыскаў. Высягаюцца да таго ж, што кожная рэч мае свой рэгістрацыйны нумар, аб чым засведчана ў адпаведным журнале, тут жа пазначана дата знаходкі, а па магчымасці і прозвішча былога гаспадара ці вытворцы.

— У мяне тут, як у аптэцы, — жартуе спадар Буіко. Ёсць і кнігі для наведвальнікаў. Уражаны ўбачаным і пачутым, я ў ёй напісаў:

Энтузіяст ты не на жарты. Аб тым, бадай што, кожны скажа.

А твой музей даўно ўжо вярта Назваць раённым Эрмітажам. Цяпер у ім шоссць экспазіцыі: «Прасторы» (ёсць сярод іх і даволі няпростыя, што сведчыць пра таленавітасць нашага народа), «Першая сусветная вайна», «Другая сусветная» (яшчэ і з пісьмамі, узнагародамі, газетамі тых часоў), «Школьныя гады» (з падручнікамі мінулага стагоддзя, з вучнёўскімі сшыткамі 1917-га, з дакументамі пра пераход з рускай мовы навучанца на польскую) і наадварт. Дужа цікавага і пра савецкія часы: п'янерскія галштукі і горны, вышпелы і сцігі. А ёсць і вельмі сумнае: спадар Буіко ўласнааручна сфатаграфаваная закрытыя вясковыя школы. І тое, як іх руйнавалі — таксама).

Пятую экспазіцыю Іван Мечыславіч называе «Хатні кінатэатр 60-х», бо краз у той час сталі з'яўляцца першыя тэлевізары. Людзі

збіраліся ў каго-небудзь, і тады пакоі, дзе на акуратных палічках знаходзіцца безліч кніг, рукапісаў, падшывак газет і часопісаў, фотаздымак, дыскаў і дыскаў. Высягаюцца да таго ж, што кожная рэч мае свой рэгістрацыйны нумар, аб чым засведчана ў адпаведным журнале, тут жа пазначана дата знаходкі, а па магчымасці і прозвішча былога гаспадара ці вытворцы.

— У мяне тут, як у аптэцы, — жартуе спадар Буіко. Ёсць і кнігі для наведвальнікаў. Уражаны ўбачаным і пачутым, я ў ёй напісаў:

Энтузіяст ты не на жарты. Аб тым, бадай

СУСВЕТНЫ «ЛІСТАПАД»

Чаму не прыехаў Шварцнегер?

МАГЧЫМА, Нехта з зорак сусветнага кіно ў будучыні прыедзе на Міжнародны кінафестываль у Беларусь. Ужо летась ішлі перамовай з Арнольдам Шварцнегерам, паводле слоў старшыні фестывалю народнага артыста СССР Расціслава Янкоўскага. Праўда, тады «зоркі не сышліся»:

— Я разумею, што важна, каб была вельмі вялікая зорка, — адзначаў Расціслаў Янкоўскі. — Бурлівае на «Залаты Віцязь» стараецца запрасіць. Міхалкоў танцуе, калі да яго прыязджаюць зоркі сусветнай велічыні. Але мяне цяжка задавальняць чужоўныя цікавыя артысты, якія прыедуць да нас. Гафр ці Яромольнік — што, не выдатныя асобы?

Сялета на адкрыцці 14 лістапада ўзгадаюць Алега Янкоўскага. У той жа дзень можна будзе убачыць апошні фільм з яго ўдзелам — «Цар» (рэж. П. Лунгін), дзе артыст выканаў ролю мітрапаліта Філіпа. Праўда, упершыню фільм адкрыцця, які звычайна ідзе па-за конкурсам, пакажуць у 5-зальным кінатэатры «Беларусь», а не ў Палацы Рэспублікі, які, на думку арганізатараў, не мае належнай апаратуры для прагляду кіно. А пераважна Палац у кінатэатр дэле 2-х паказаў у год наўрад ці мэтазгодна.

Вось забракавалі і кінатэатр «Кастрычнік», дзе звычайна адбываліся конкурсныя прагляды — цяпер кінааматары будуць глядзець фільмы ў Доле кіно. У гэтым рысе «новага фармату» фестываль, паводле слоў Васіля Коктыша, генеральнага дырэктара УП «Кінавідапракат».

— Цяпер патрабуюць новую канцэпцыю, — скажаў Расціслаў Іванавіч. — Я не магу зразумець — чаму? Бо старая была вельмі надзеяна! Для мяне сёлета адбыліся змены, бо 15 гадоў я працаваў разам з дырэктарам Валюцінцём Сцяпанавічам. Нарадзілі фестываль, уклалі нервы, здароўе. Ён вырастаў. Цяпер працэс новая каманда.

Новая каманда на чале з дырэктарам Аляксандрай Захаравіч адбірае конкурсныя фільмы. Вынікам яе працы будзе паказ 16 гольнявых кінастужак і 26 негольнявых (паглядзець іх можна ў «Цэнтр-відафілме» гандлёвага цэнтру «Сталіца»). А яшчэ ж ніхто не адмяняў і дзіцячы «Лістападзік».

Сялета ў нашым фестывалі ўдзельнічаюць 52 краіны свету, гэта гістарычны максімум для «Лістапада». Упершыню будучы такі краіны, як Чылі, Тайвань, Македонія, Албанія... Нам абяцалі, што ў фестывальнай нідзі будзе паказана 185 конкурсных фільмаў. Але разам з пазаконкурснымі — 270 фільмаў у розных кінатэатрах не толькі сталіцы. Цікава арыфметыка: так можна прылічыць усё, што будзе паказана ў гэтым дні ў кінатэатрах Беларусі.

Але вось што асабліва павінна парадваць глядача: «Лістапад» становіцца больш дэмакратычным. Упершыню на адкрыцці і закрыцці можа трапіць жонка, а не толькі асобы з запрашальных лістоў — білеты коштам ад 7 да 20 тысяч рублёў прадаюцца ў касе. Ларыса ЦІМОШЫК.

ГЭТАЙ восенню адзначаюць 70-гаддзе многія раённыя выданні былой Заходняй Беларусі. Святкую юбілей і пружанская газета «Раённыя будні». Не верыцца нават, што ўжо прайшло дваццаць гадоў з той пары, як я працавала ў ёй карэспандантам сельсагсадзела. У рэдакцыйным кабінце па вуліцы Свабоды нас было аж чатыры чалавекі, і зусім не было камп'ютараў. Мы пісалі свае матэрыялы на лістах паперы, а Марыя Мікітаўна Галец друкавала іх на машынку. І кожны матэрыял аўтаматычна становіўся ўнікальным, бо ён існаваў у адным экзэмпляры. Цяперашнім маладым гэта, відаць, нават увіць цяжка. А працэдура падрыхтоўкі здымкаў наогул была складаным працэсам. З надрукаваных на паперы фотаграфіі ў абласной друкарні рабілі клішэ — гэта такія жалезныя пластыкі, на якіх адбывалася ілюстрацыя. І калі патрабавалася даць фота «аператыўна», Аляксандр Мязга мусіў ехаць у Брэст і абярнуцца за дзень, прывозіў жалязку ў наступны нумар.

Аляксандр Трафімавіч, светлая яму памяць, быў фотакарэспандантам з гучы народнага жыцця. І вельмі добра гэта жыццё ведаў. А яшчэ яго дасціпны, нязносны гумор уносіў у рэдакцыйны будні добрую разнастайнасць. Афарызмы ад Мязгі помняцца да гэтай пары. «Хто працуе з адной жонкай у гродзе дваццаць гадоў, можа прэзідэнтам на званне Героя Савецкага Саюза» — была пачынае ён сваё ранішні маналог; і было зразумела, што завершыць яго прыкладна так: «Яшчэ нівяданна жонка не сказала, што я муж добры, умелы, спагадлівы, воль сусед — гэта чалавек...» Але з яго вуснаў гэта гучала настолькі вясела і жыццёваўраджальна, што мы пачыналі гэтак жа жартам прычыць, і ўражэце рэшт ранішняга «мязоўскага п'яці-мінутка» толькі ўздзімала настрой. А калі ў эпідэмію грыпу ў рэдакцыі пахварэлі амаль усе маладыя дамы, фотакарэспандант безалапцыва заявіў рэдактару: «Калі вы ў найбліжэйшы час не возьмеце на працу маладога хлопца, яны не толькі хварэць будучы, але і хутка паўміраюць».

Як маладоў спецыяліста, аўтару гэтых радкоў, фотакарэспандант час ад часу наладжваў сапраўдныя экзамены. Нарадзіў, ён раскладваў стос здымкаў з трактарамі на сваім стале, клікаў бліжэй

бракуе ў офісных калектывах новай фармацыі. Як мы стараліся зрабіць газету лепшай, а святочныя нумары нават складалі ўручную! Так, бо магчымасці тагачаснай друкарні не дазвалялі складваць шматпагоўную газету, трэба было кожны экзэмплярчык уклаць з любоўю, уласнымі рукамі. А як адзначалі святы! Усе разам у каго-небудзь дома. Аднойчы, крамольную рэч расказаў, але за даўнясучаснага часу, мабыць, можна... У канцы 80-х гарэлі ў крамах не было, не было яшчэ нават талонаў. Даламагчы ўладкаваць рэдакцыйны банкет узязуся кіраўнік раённага камсамола. Слова сваё стрымаў. І ў прызначаны тэрмін я зашла да яго ў кабінет, забрала тавар, які можна было толькі «дастаць па блаце». А выходзячы з кіраўнічага будынка, нос у нас сутыкнуўся з першым сакратаром райкама партыі. З торбы па-здрэцінцы тырчалі коркі, і позна ўжо было нешта рабіць. Але партыйны сакратар праявіў партыйнае разуменне і толькі пасмяяўся...

Гэта быў час усеагульнага дэфіцытаў, час, калі прадавачкі, паказваючы на амаль голяныя паліцы, гаварылі пакупнікам: «Усё — перад вамі». А яшчэ час апошніх партыйных з'ездаў і перабудовы, у якіх мы шчыра верылі. У сваёй газеце мы пісалі гісторыю сучаснага раёна як умелі, і душой асабліва не крывілі. Цяпер, з тэхнічным аснашчэннем, з творчымі набыткамі калектыву газета стала нашмат лепшай, чым была раней, адметнай і ў вобласці, і ў краіне. Выданне — адно з нямногіх, якія з савецкіх часоў амаль не памяншалі тыраж: тады было адзінаццаць тысяч, зараз — амаль дзесяць. З чым шчыра вінуеш сваіх калег. А з вышаваннем прашу прыняць найвялікшую падзяку за ўрок і прафесійнага майстэрства, і чалавечы адносіны. Бо першая газета, гэта як першае каханне — след на ўсё жыццё.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ГУЛЬНІ З КВІТКАМІ

18-гадовы ахочы прыватнай фірмы, якая займаецца гульнявым бізнесам (робіць стайкі на розныя спартыўныя мерапрыемствы), выкарыў арганізацыю, дзе працаваў, незалежныя квіты. Як расказаў начальнік аддзела па барацьбе з карупцыяй і эканамічнымі злачынаствамі Савецкага РАУС Генадзь Клімук, які выявіў гэтае махлярства, ашуканец сам напісаў выйгрышы, якая не існавала, сам і грошы атрымаў — 950 тысяч рублёў. Дзеянні пацягнулі на крмінальную справу. Ірына АСТАШКЕВІЧ.

СПАБОРНІЧАЛІ ВАДЗІЦЕЛІ-АПЕРАТЫЎНІКІ

Напярэдадні Дня аўтамабіліста і даражніка адбыўся рэспубліканскі агляд-конкурс вадзіцельскага майстэрства сярэд аператыўных шафрэраў аргану дзяржаўнай бяспекі.

Агляд-конкурс праходзіў на закрытым аўтадроме вучэбнай арганізацыі «ДАСААФ». У ім узялі ўдзел 16 камандаў-пераможцаў адборачных тураў. Сам агляд складалася з двух этапнаў — тэарэтычнага і практычнага. У тэарэтычным этапе конкурсу ў вадзіцеляў правярылі веданне правілаў дарожнага руху. Падчас практычнага ваджэння ўдзельнікі прадеманстравалі навыкі кіравання аўтамабілем ва ўмовах складанай трасы, якая, акрамя праводжэння хуткасных участкаў і параватуй, уключыла ў сябе такія элементы, як рух па габарытным тунэлі, «змейку», «васьмёрку», разварот на участку абмежаваных памераў і інш. Камп'ютэры журы былі ацэнены не толькі якасць, але і хуткасць выканання ўсіх заданых конкурсу.

Пераможцам стаў прадстаўнік 14 асобнага палка ўрадавай сувязі, другое месца ў вадзіцеляў Упразьлення КДБ па Мінску і Мінскай вобласці, трэцім стаў прадстаўнік АГУ «Гараж аператыўнага прызначэння КДБ Рэспублікі Беларусь». Ганна МАРОЗ, фота аўтара.

Advertisement for the 'Minsk City Center Real Estate' auction. It includes a table with 4 lots, their descriptions, and contact information for the auctioneer.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА

Auction notice table with columns for lot number, date, location, and terms. It details the sale of a land lease right for a residential building project.

1. Аукцион состоится при наличии не менее двух участников. Не допускается продажа по начальной цене. Победителем признается участник, предложивший наиболее высокую цену. В течение 10 рабочих дней местный исполнительный комитет принимает решение о предоставлении земельного участка в аренду. Победитель обязан внести плату за право аренды земельного участка, определенную в результате торгов, возместить расходы, связанные с подготовкой аукциона и документацией, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона.

В случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявления об участии в нем подано только одним претендентом, Жлобинский районный исполнительный комитет в течение 10 рабочих дней после признания аукциона несостоявшимся принимает решение о предоставлении ему земельного участка в аренду с согласия претендента по начальной цене, увеличенной на 5% и компенсацией затрат на организацию и проведение аукциона.

2. К участию допускаются: граждане и юридические лица, подавшие заявления в срок, указанный в извещении, подписавшие соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, представившие копию платежного поручения, заверенную банком, подтверждающую внесение задатка в размере, указанном в извещении; юридические лица Республики Беларусь — доверенность, выданная представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), нотариально удостоверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации; индивидуальные предприниматели — заверенная копия свидетельства о государственной регистрации;

иностранные юридические лица — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения и законодательством Республики Беларусь; представители иностранного юридического лица или гражданина — легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;

представители иностранного юридического лица или гражданина — легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; представители гражданина или индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность.

3. Перечисленные суммы задатка и иные платежи осуществляются на расчетный счет № 3012006530026 в филиале № 312 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Жлобин, код МФО 151501673, УНН 4903137354.

4. При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность. Представители гражданина — нотариально удостоверенную доверенность.

5. Оплата стоимости предмета аукциона, рассчитанная организатором аукциона осуществляется в установленном порядке в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола аукциона. Сумма задатка победителя аукциона засчитывается при оплате им стоимости земельного участка. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с документами по объекту и с объектом в натуре. Контактные телефоны: 8 (02334) 9 11 21, 2 18 18.

Advertisement for the Gomel Regional Territorial Fund. It details an auction for the sale of real estate objects and the right to lease a land plot for a residential building project. It includes a table with lot details and contact information.

Пазыка на развіццё

Ці атрымае Беларусь 200 млн долараў ад Сусветнага банка, будзе вырашана Саветам дырэктараў у канцы лістапада

— Пазыка на мэты развіцця — гэта падтрымка ўрада, скіраваная на палітыбленне структурных рэформаў эканомікі і перш за ўсё ўзмацненне сістэмы сацыяльнай абароны, а таксама павышэнне ролі прыватнага сектара ў эканоміцы, спрашчэнне заканадаўства і працэдуры адкрыцця бізнесу, яго вядзення, удасканаленне фінансавай дысцыпліны, падкрэслі падчас сустрэчы з журналістамі **Іван ВЕЛЕУ, пастаянны прадстаўнік Сусветнага банка ў Беларусі.**

— Мы паведамілі, што работа па падрыхтоўцы выдачы пазыкі Беларусі падыходзіць да завяршэння. — Мы плануем давесці праект на разгляд Савета дырэктараў у канцы лістапада. Мы ведаем, што для ўрада вельмі важна, каб выдача пазыкі адбылася ў гэтым фінансавым годзе.

Адказваючы на пытанні аб магчымай патрэбе Беларусі ў дадатковых фінансаванні з-за цяжкасцяў з аплошнім траншам расійскага крэдыту, спадар Велеу адзначыў, што дыскусіі з Сусветным банкам на гэты конт не было — ні аб павелічэнні пазыкі, ні аб прадастаўленні дадатковых.

1. Велеў назваў гэты год рэкордным у адносінах з Беларусцю:

— Мы прафінансавалі праекты на 185 млн долараў — гэта самы вялікі аб'ём інвестыцый, якія мы далі ўраду Беларусі за ўсю гісторыю нашага супрацоўніцтва. Сусветны банк падтрымлівае меры ўрада, скіраваныя на палітыбленне лібералізацыі эканомікі. Мы таксама лічым, што наш дыялог — канструктыўны. У нас папярэдацца партфель інвестыцыйных праектаў. Сёлета мы вылучылі сродкі на праект на павышэнні энергаэфэктывнасці, таксама праішоў праект на развіццё сістэмы водазабеспячэння і водаадвядзення. Мы працягваем фінансаваць праекты, якія ўжо ў працэсе рэалізацыі, напрыклад, па рэабілітацыі раёнаў, якія пацярпелі ад чарнобыльскай аварыі. Заірааху наперад, скажу — 2010 год наўоўна таксама будзе выбітым на аб'ёмах нашага фінансавання: з улікам пазыкі на мэты развіцця і праекта па абыходжанні з бытавымі адходамі, магчыма, будзе 260 млн долараў фінансавання.

Наступны стэнд-бай?

Прадстаўнік МВФ у Беларусі Наталля Каліядзіна адзначае зацэкаўленасць беларускіх уладаў у яшчэ адной праграме па заканчэнні бягучай

15-месячная праграма стэнд-бай пачала рэалізоўвацца ў Беларусі сёлета ў студзені. Першапачаткова размова ішла пра 2,5 млрд долараў, але затым у выніку першага агляду яна была павялічана яшчэ на 1 млрд долараў — з-за таго, што знешнеэканамічная сітуацыя аказалася горшай, чым прагназавалася.

— На сёння мы завяршылі два агляды гэтай праграмы і абодва яны былі паспяховымі, — адзначыла

прадстаўнік МВФ у Беларусі Наталля КАЛІЯДЗІНА. — Апошні агляд быў літаральна днямі, наступны (трэці) транш у памеры прыкладна 700 млн долараў паступіў беларускім уладам літаральна ў наступныя дні. Якія мэты нашай праграмы? Перш за ўсё — макраэканамічная стабілізацыя. І ў адрозненне ад іншых краін крызіс у Беларусі — гэта практычна крызіс плацежнага балансу. Безумоўна, у гэтай галіне быў дасягнуты прагрэс. І цяпер мы ўжо глядзім у будучыню — не толькі як завяршыць праграму (мы разлічваем, што праграма будзе завяршаная ў тэрміны і здавальняюча), але і што патрабуецца далей, каб эканоміка Беларусі вярнулася да станючых тэмпаў эканамічнага росту і дзя таго, каб гэтыя тэмпы эканамічнага росту былі ўстойлівымі. Мы глядзім на тое, якія структурныя пераўтварэнні неабходныя цяпер. І наступная місія, якая прыбудзе прыкладна праз два тыдні, будзе працаваць у гэтым кірунку. Мы таксама збіраемся працаваць з уладамі ў кірунку больш доўгатэрміновых структурных пераўтварэнняў, якія будуць разлічаны на год-два. І напаклы ўлады ўжо зацвердзілі наступнай праграмай, пасля таго, як гэта зыхваліцца, магчыма, гэтыя захады будуць адлюстраваныя ў наступнай праграме.

Глобальным выклікам — глабальным рашэнні

Многія праблемы ў Беларусі, актуальныя для ўсёй міжнароднай супольнасці, вырашаюцца сіламі ААН

Праграма развіцця ААН скіраваная на садзейнічэнне ў галіне аховы здароўя, навакольнага асяроддзя, трансгранічнага супрацоўніцтва, праваасуддзя, праваў чалавека, дапамогі інвалідам, эканамічнага, сацыяльнага развіцця і іншых. У нашай краіне на нацыянальным і абласных узроўнях рэалізуецца 24 праекты.

— Яны садзейнічаюць з'яўленню адчувальных паляпшэнняў у жыцці насельніцтва, — адзначае **Антоніус БРУК, прадстаўнік ААНПРААН у Беларусі падчас сустрэчы з журналістамі з нагоды Дня ААН, які адзначаецца 24 кастрычніка.** — Летась агульным аб'ём выдаткаў па праектах ПРААН перавысіў 10,5 млн долараў. Мы чакаем, што ў 2010 годзе гэты лічба дасягне 12,6 млн долараў, з іх 9 млн ужо патрачаныя. Сёлета мы зрабілі значны ўнёсак у прафактыку распаўсюджвання ВІЧ-інфекцыі, сухотаў, распрацоўку чарнобыльскіх ініцыятыў, рэнавірацыю забалочаных тэрыторый Беларусі, паляпшэнне дэзлавага асяроддзя і барацьбу з гандлем людзьмі.

Вось ужо 17 гадоў працягваецца дзейнасць ПРААН у Беларусі ў супрацоўніцтве з уладнымі структурамі, партнёрскамі арганізацыямі, грамадзянскай супольнасцю і прыватным сектарам.

Зоя ВАРАНЦОВА.

Крымінал, здарэнні

У ГОРКАХ ЭВАКУЯВАЛІ ЖЫЛЫ ДОМ

22 кастрычніка каля апоўначы загарэлася кватэра ў жылым 5-павярховым доме на вуліцы Суворава ў раённым цэнтры. Калі падраздзяленне МНС прыбыло на месца здарэння, кватэра самастойна пакінуў сын гаспадыні і яго жонка. Выратавальнікі вынеслі 50-гадовую жанчыну і яе мужа.

Як паведаміла прэс-служба Магілёўскага абласнога ўпраўлення МНС, з-за моцнага задымлення пад'езда даялося тэрмінова правесці эвакуацыю 25 чалавек. Гаспадыня кватэры, дзе быў пажад, памерла ў «хуткай дапамозе» ад апёкаў дыяльных шлахмоў, а яе муж з апёкамі твару і рукі шпіталізаваны. Папярэдняя прычына пажадору — неасцярожнасць пры курэнні.

ПІЛЬНУЙЦЕ БАНКАўСКІЯ КАРТКІ І ПІН-КОДЫ

22 кастрычніка ў Магілёўскай вобласці распалілі справы дзве крымінальныя справы па крадзяжах, учыненых шляхам выкарыстання камп'ютарнай тэхнікі.

Першы выпад адбыўся ў Магілёве, дзе 24-гадовая гараджанка, ужо раней судзімая за крадзех, скрала ў 34-гадовай знаёмай банкаўскую картку і зняла з яе ў банкамаце 140 тысяч рублёў. Зладзейка затрымана.

У Касцюковічах цяпер расследуюць, як 44-гадовая рабочая ў перыяд з чэрвеня па верасень скрала з банкаўскай карткі 31-гадовага вадзіцеля гэтага ж прадпрыемства 2 мільёны рублёў.

За крадзех такога кшталту жанчыны, калі іх віну прызнае суд, могуць атрымаць тэрміны зняволення да 5 гадоў.

МАХЛЯРКІ ПАДМАНУЛІ БАБУЛУ

22 кастрычніка ўдзень дзве незнаёмыя жанчыны пад выгледам супрацоўніц сацыяльнай службы завіталі да 88-гадовай магілёўчанкі. Пасля таго, як візіцёркі пакінулі кватэру, гаспадыня недалучылася 300 тысяч рублёў, зніклі і залатыя вырабы. Міліцыя заклікае пенсіянераў быць пільнымі і, як мінімум, правяраць дакументы ў людзей, якія просяцца ўдзяць у хату.

Алена КАЗЛОВА.

ПАРФУМУ ЗАХАЦЕЛАСЯ

Рабочы прыватнага прадпрыемства з в. Бывалыкі Лоеўскага раёна сарваў навясны замок і пранік у дом 76-гадовай жыхаркі таго ж населенага пункта толькі для таго, каб вырасціць бутэльку аджалону. Аднак, паведамляе прэс-служба УУС Гомельскага аблвыканкама, яго «вылічылі», ў адрозненне ад злодзей, які выкраў чыгуначную ўрну ў Чыгуначным раёне Гомеля. Скрадзенае прыстасаванне для збору смецця ацэньваецца больш чым у паўтара мільёна рублёў. Хоціць не на адну бутэльку гаручай вадкасці...

ЗОЛАТА З-ПАД КРЫСА

Сацыяльныя работнікі Мазырскага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва была затрыманя ў вёсцы Яскавічы Пстрыкаўскага раёна, калі прадваляў выбрэг з золата мясцоваму жыхару. У яе машыне быў знойдзены асартымент каштоўных упрыгажэнняў на любы густ. Супрацоўнікамі групы па барацьбе з карупцыяй і эканамічнымі злачынствамі Пстрыкаўскага РАУС канфіскавана 62 залатых ювелірныя вырабы агульнай вагой 190 грамаў на суму амаль 23 мільёны рублёў, а таксама 1230 долараў ЗША і 2 мільёны беларускіх рублёў. Згодна з заключэннем экспертаў, усё золата — без дзяржаўных прабірных клеймаў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ШПІТАЛІЗАВАННЯЯ МАЦІ І ДЗІЦЯ, які пераходзіць у Маладзечнае праезную частку па-за пешаходным пераходам і трапілі пад колы грузавіка.

Паводле звестак ДАІ МУС, дарожна-транспартнае здарэнне адбылося каля паловы сёмай вечара. Пешаходкі, 30-гадовая маці і яе трохгадовае дзіця, у выніку наездз аўтамабіля ЗІЛ, за рулём якога знаходзіўся 42-гадовы кіроўца, атрымалі траўмы і змецаныя ў бальніцу.

Ігар ГРЫШЫН.

ЛОМКА НАРКАСЕТКІ

Трое гандляроў наркотыкамі адначасова затрыманя ў Жлобіне. У двух маладых мужчын і дзіўчыны канфіскавана 30 палімерных пакункаў з гатовым для рэалізацыі афретамінама, а таксама марыхуана. Асобна знойдзены і яшчэ не расфасаваны парашок. Як паведамляюць у прэс-службе УУС Гомельскага аблвыканкама, злачынства групуюка мела размежаванне па аб'яважках: адны пастаўлялі, іншыя рэалізоўвалі зле. Сетка мела глыбокую канспірацыю і вялікія аб'ёмы гандлю. Аперацыя па затрыманні адбылася адначасова ў некалькіх месцах. Усяго за 9 месяцаў года на тэрыторыі Гомельшчыны па артыкуле аб незаконным абароце наркотыкаў выяўлена 522 злачынствы, амаль што палова з іх — за збыт наркотычных рэчываў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ПАСЛЯ ЛІБЕРАЛІЗАЦЫІ КАНТРОЛЮ ПРАДПРЫМАЛЬНІКІ ПРАПАНОУЮЦЬ ЛІБЕРАЛІЗАВАЦЬ КаАП

Пра меры па лібералізацыі ўмоў эканамічнай дзейнасці юрыдычных і фізічных асобаў у Нацыянальным прэс-цэнтры расказвалі прадстаўнікі дзяржорганаў. Перш за ўсё на прэс-канферэнцыі гаварылі пра нядаўні Указ Прэзідэнта № 510 «Аб удасканаленні кантрольнай (нагляднай) дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь».

— Указам вызначаны адзіны парадок кантрольнай і нагляднай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь на падставе прынцыпова новых падыходаў. Так, вызначаны закрыты пералік усіх кантрольных органаў, а таксама сферы кантролю. Органы, якія не ўключаны ў гэты пералік, праводзіць праверкі суб'ектаў гаспадарання не змогуць, — выказа ацанку новы Указ **Валерый ЗАХАРАЎ, намеснік начальніка юрыдычнага ўпраўлення Міністэрства эканомікі.**

Добра ацэньвае тэкст новага дакумента і Святлана Дуброўская, начальнік галоўнага ўпраўлення арганізацыі кантрольнай працы Міністэрства па падатках і зборах: — Указ № 510 комплексна ўсебакова і поўна рэгулюе кантрольную і наглядную дзейнасць, — лічыць Святлана Андрэеўна. — Пры распрацоўцы праекта ўказа мы цесна працавалі з групай Сусветнага банка, яны ўважліва чыталі праекты нашай працоўнай групы, адзначылі станючы моманты ў гэтым указе, сярэд іх тое, што праверкі носіць не суцэльны, а выбарачны характар, і тое, што раней у аснове ляжыла перыядычнасць праверак, а цяпер кожны з суб'ектаў можа зрабіць захады, каб не патрапіць у высокую групу рызыкі і тым самым адтэрмінаваць праверку.

Расказала прадстаўнік МПЗ і пра асаблівасці працы падаткавікоў у 2009 годзе:

— Асаблівасцю нашай кантрольнай працы сёлета было тое, што падатковыя органы ажыццяўлялі сваю дзейнасць у рамках Указа Прэзідэнта № 689, які быў падпісаны ў снежні мінулага года і ўвёў мараторый на правядзенне планавых праверак, і мы былі вельмі абмежаваныя ў магчымасцях правядзення праверак, — расказвае Святлана Андрэеўна, — Наша дзейнасць была пераарыентаваная на правядзенне маніторынгу і аналізу, г.зн. працы з зыходнымі

звесткамі, каб выбраць аб'ект для арганізацыі праверкі. І вось вынікі: калі ў мінулым годзе за гэты перыяд было праведзена 58 тысяч праверак, то сёлета за 9 месяцаў — 17 тысяч. Прычым у налічаны выніку яны практычна на ўзроўні мінулага года.

Святлана Дуброўская паведаміла, што кантрольную працу можна падзяляць на два складнікі: калі па выніках праверак налічваюцца штрафныя санкцыі і калі наіскі робіцца на добраахвотную выплату падаткаў:

— На аснове шматлікіх баз, якія маюцца ў падатковай інспекцыі, а іх болей за 40, аналізуюцца фінансава-гаспадарчая дзейнасць, а таксама інфармацыя ад правахоўных органаў, прадпрыемстваў, фізічных асобаў, і на падставе такога аналізу плацельшчыку накіроўваецца паведамленне, што ён павінен дзяржаве заплаціць падатак. Такім чынам, у аснове ляжыць кантрольна праца, але яна абмяжоўваецца добраахвотным паступленнем сумы ў бюджэт і пені. І вынікі паказалі, што добраахвотнае паступленне ў бюджэт ад кантрольных мерапрыемстваў сёлета практычна тоеснае вынікам ад кантрольнай працы ў форме праверак. Вось гэта лічым вельмі станючым момантам у нашай дзейнасці.

Таксама Святлана Дуброўская расказала, што ў пачатку года мараторый на праверкі шмат хто з суб'ектаў гаспадарання ўспрыняў як магчымасць ухіліцца ад выплаты падаткаў ці іх недаплачвання. Павысілася выкаваасць праверак, гэта якраз і павывае, на думку Святланы Андрэеўны, шматлікія факты хаўваня і няпоўнай выплаты падаткаў. Што ж датычыцца новага Указа № 510, то для Міністэрства па падатках і зборах асноўная задача на сёння — аператыўна і правільна сфарміраваць план праверак на першае паўгоддзе 2010 года, а таксама падзяліць усё прадпрыемствы па групах рызыкі і распрацаваць шмат іншых дакументаў, прадугледжаных указам. Таксама ў хуткім падпісаны ў снежні мінулага года і ўвёў мараторый на правядзенне планавых праверак, і мы былі вельмі абмежаваныя ў магчымасцях правядзення праверак, — расказвае Святлана Андрэеўна, — Наша дзейнасць была пераарыентаваная на правядзенне маніторынгу і аналізу, г.зн. працы з зыходнымі

лі, прадстаўнікі прадпрыемальнікаў бралі непасрэдна ўдзел у працоўнай групе. У працэсе працы над гэтым указам улічаны шмат якія пажаданы дзелавой супольнасці. У той жа час за гэтым дакументам павінен быць здзейснены наступны крок — гэта лібералізацыя Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях. Хоць нам удалося ў працэсе працы над 510-м указам увесці норму «права на памылку суб'екта гаспадарання», калі дробныя ўлічаны скажам, да 1% ад сумы налічаных падаткаў, не з'яўляюцца адміністрацыйным правапарушэннем. Вось гэты прынцып тэрба распаўсюдзіць і на КаАП, бо, на наш погляд, ён вельмі жорсткі, шэраг нормаў маюць проста карны характар, некаторыя артыкулы адлужваюць нашых грамадзян ад займаня прадпрыемальніцкай дзейнасцю.

Выказаўся старшыня БСП і наконт папулярнай і актуальнай сёння тэмы эксперту беларускіх тавараў:

— Указ № 477 выклікаў вялікі інтарэс у прадпрыемальніцкай асяродку, на жаль, пры працы над гэтым указам не ўдалося перакачыць урад наконт увядзення права наёмнага працоўніка для тых, хто будзе займацца экспартам, таму ёсць інтэрнасць па прымяненні нормаў гэтага ўказа, бо людзям трэба кінучь свой бізнес тут і пераклоўчыцца на вываз за межы краіны.

Аляксандр Калінін расказаў, што ўжо некалькі дзясяткаў прадпрыемальнікаў спрабуюць наладзіць гандаль беларускім у Маскве, Пецярцы і Ніжнім Ноўгарадзе, і што першыя ўражаны добрыя — тавар прадаецца. Таксама Аляксандр Фядотаў адзначыў, што яму вельмі прыемна, што для прадпрыемальнікаў-экспартэраў з'явілася магчымасць атрымаць крэдыты на льготных умовах. Прынамсі, Беларускі банк малага бізнесу ў рамках кампаніі «Прадавайце беларускае!» дае магчымасць прыцягнуць дадатковыя сродкі на развіццё бізнесу пад 12% даваць.

Аляксандр ЛІХАЧЭўСКІ, дырэктар Дэпартамента па прадпрыемальніцтве Мініканомікі, расказаў журналістам, што распрацаваны графік правядзення семінараў для ІП наконт дзейнасці па рэалізацыі на экспарт беларускай прадукцыі, а таксама агучныя звесткі пра ўдзел суб'ектаў малага прадпрыемальніцтва ў разгрукцы

складу: за першыя дзве дэкады кастрычніка доля запасаў гатовай прадукцыі, рэалізаванай такім суб'ектам, склала 8,2%. Найбольш удала ў гэтым напрамку працуюць прадпрыемствы, падначаленыя Гродзенскаму і Мінскаму аблвыканкамам, дзе такая доля складае 31% і 29% адпаведна, а горшы за ўсё гэты паказчык маюць канцэрн «Белнафтахім» і прадпрыемствы Мінгарвыканкама — 0,8% і 1,2%.

Уладзімір ДЗІМКО, намеснік начальніка ўпраўлення маркетынгу і супрацоўніцтва з краінамі СНД Міністэрства прамысловасці, у сваю чаргу заўважыў, што каля 30% прадпрыемстваў Мінпрама маюць трывалыя сувязі з малымі прадпрыемствамі і ІП, у асноўным па малагарабарных таварах, якія не патрабуюць тэхнічнага абслугоўвання:

— Доля прадукцыі, якая вылікае цікавасць у прадпрыемальнікаў, каля 7%. Але хачу заўважыць, што толькі 10% ад усёй прадукцыі прадпрыемстваў Мінпрама складаюць слабівецкія тавары, таму і доля, наўоўна, такая невялікая. Натуральна, яшчэ ніводны прадпрыемальнік не выкаціў за вароты МА3 або БелАЗ, тое ж самае і па складана-тэхнічнай прадукцыі, якая патрабуе сэрвісна-тэхнічнага абслугоўвання, перадродковай падрыхтоўкі. У гэтым і ёсць спецыфіка, асабліва паставак на экспарт, дзе трэба мець сэрвісную сетку...

Цікава, што на мінулым тыдні на семінары «Як ІП зарабіць на экспартзе» прадпрыемальнікі яраз і крытыкавалі прадпрыемствы Міністэрства прамысловасці, многія з якіх проста не хочуць працаваць з ІП і дробнымі суб'ектамі гаспадарання. На такую заўвагу Уладзімір Дзімка адрагавалі наступным чынам:

— Задача перад прадпрыемствамі Мінпрама пастаўлена жорстка: любымі даступнымі сродкамі разгрукці тых складскія запасы. І натуральна, у нас у Мінпраме распрацавана стратэгія па скарачэнні складскіх запасаў, яна выконваецца, і я мяркую, што да канца года мы ўбачым дастаткова скарачэнне запасаў. А што датычыцца прадпрыемальнікаў, то можна звяртацца да нас у Мінпрам наконт адмоў супрацоўніцтва, мы гатовыя гэтыя пытанні разглядаць і рабіць захады па выкараненні такіх выпадкаў.

Павел БЕРАСНЕЎ.

Чыгунка змяняе расклад

27 кастрычніка электрацягнік Мінск-Пасажырскі — Асіповічы адпраўленнем у 14.53 прызначаецца ў рух па маршруце Пухавічы — Мінск-Пасажырскі.

28 кастрычніка электрычка Мінск-Пасажырскі — Асіповічы адпраўленнем у 13.17 будзе ісці па маршруце Мінск-Пасажырскі — Рудзэнск, а 29 кастрычніка гэты ж электрацягнік адмяняецца. 28 кастрычніка змянюацца электрацягнікі Мінск, Інстытут культуры — Стоўбы адпраўленнем у 14.39 і Мінск, Інстытут культуры — Стоўбы адпраўленнем у 10.43. У гэты ж дзень электрычка Асіповічы — Мінск-Пасажырскі адпраўленнем у 13.33 прызначаецца ў рух па маршруце Рудзэнск — Мінск-Пасажырскі; электрацягнік Мінск, Інстытут культуры — Барысаў адпраўленнем у 8.35 і 12.09 будзе курсіраваць па маршруце Мінск, Інстытут культуры — Жодзіна, а Барысаў — Мінск адпраўленнем у 13.25 (Інстытут культуры), 15.34 (Мінск-Пасажырскі) — па маршруце Жодзіна — Мінск.

29 кастрычніка не будзе электрацягніка Асіповічы — Мінск-Пасажырскі адпраўленнем у 10.31. У гэты ж дзень электрычка Мінск — Маладзечна адпраўленнем у 11.11 будзе курсіраваць па маршруце Мінск — Уша, а Маладзечна — Мінск адпраўленнем у 12.46 — па маршруце Уша — Мінск.

Сяргей РАСОЛЬКА.

СКИНУЛІ КАЗУЛУ З КУЗАВА...

Пры правядзенні прыродаахоўнага рэйду на тэрыторыі Рагачоўскага раёна работнікі Жлобінскай міжрайспецкіі заўважылі ўвечары, які з вёскі Фундаміна Буда-Кашалёўскага раёна ў кірунку сельскагаспадарчых палеткаў выехаў аўтамабіль УАЗ, у кузаве якога былі два чалавекі са стрэлькай і адзін — з фарай. А праз некалькі часу пачуліся і стрэлы...

Для акажання дапамогі ў затрыманні аўтамабіля з паляўнічымі дзяржінспектарамі звязаліся з інспектарамі ДПС ДАІ Рагачоўскага РАУС. Аднак парушальнікі, заўважыўшы машыну міліцыянераў, скінулі з кузава свайго аўтамабіля незаконна здобутую казулу і ўціклі. Машына неўзабаве была знойдзена, гэтак жа як і вызначана асоба яе ўладальніка. Разглядаецца пытанне аб завядзенні крымінальнай справы. Туша здобытай дзічыны перададзена палітэхнічнаму тальніку.

Сяргей РАСОЛЬКА.

У суд Дзяржынскага раёна Мінскай вобласці паступіла заява аб прызнанні адсутнай без вестак грамадзянін **Гарбавіч Алены Анатольчыны**, 16.12.1972 года нараджэння, урдажэнкі з в. Шоўка Магілёўскага раёна Магілёўскай вобласці, якая пражывала па адрасе: г. Фаніпаль, вул. Я. Коласа, д. 11, к. 58 Дзяржынскага раёна Мінскай вобласці.

Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць звесткі пра Гарбавіч А.А., паведамаць іх суду Дзяржынскага раёна па адрасе: вул. Фаніпаль, д. 24-а, г. Дзяржынск Мінскай вобласці, на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

У суд Шаркоўчынскага раёна Віцебскай вобласці паступіла заява аб прызнанні адсутным без вестак **Данільчанкі Вячаслава Сяргеевіча**, 1968 года нараджэння, урдажэнца в. Рэчні Веткаўскага раёна Гомельскай вобласці, апошняе месца жыхарства якога: г.п. Падвіліе Глыбоцкага раёна Віцебскай вобласці.

Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць звесткі пра Данільчанку В.С., паведамаць іх суду Шаркоўчынскага раёна Віцебскай вобласці: г.п. Шаркоўчынска, вул. 17 Верасня, 8, на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

У суседзях СКАНДАЛЬНЫЯ ВАЕННЫЯ РАПАРТ

У публікацыі «Жабрачэа войска і дзіравыя чаравікі пілотаў» польская газета «Жэчпаліта» пазнаёміла чытачоў з рапартам, які падрыхтаваў Уаўнаважаны па правах грамадзян Януш Каханоскі пасля праверкі бригады ваенна-марской авіяцыі ў горадзе Гдыня. «Няшчыльныя вокны, праз якія ў час ападкаў лёцца вада, дзіравыя і пакрытыя грыбком столы, адзін пакой на дзесяць пілотаў — вось умовы, у якіх лётчыкі штодня нясуць сваю адказную службу», — чытуе газета рапарт. Як скажаў журналістам адзін з пілотаў, гэтыя умовы нагадваюць, хутэй, штагал — лагер для ваеннапалонных, чым вайсковую частку.

Брыгада апынулася ў цэнтры ўвагі польскай грамадскай пасля катастрофы транспартнага самалёта «Брыз», якая адбылася ў сакавіку гэтага года і прывяла да гібель чатырох вайскоўцаў. Як высветлілася, адзін з пілотаў гэтага падраздзялення ўжо на працягу некалькіх месяцаў просіць перавесці яго ў іншае месца службы. Прычына? Стрэг і фрустрацыя, выкліканыя недастатковай колькасцю вучобных палётаў — за чатыры гады службы іх працягваліся ледзь дасягнула 200 гадзін.

Як паведаміла выданне, рапарт Уаўнаважанага па правах грамадзян выкрывае і больш абуральныя факты аб польскім войску. На працягу года пілотаў з брыгады ваенна-марской авіяцыі ў Гдыні не могуць дачакацца, напрыклад, новага факса. Зрэшты, гэта невялікая праблема ў параўнанні з тым, што на працягу двух гадоў камандзір бязвынікова дамагаецца новага радніцкацыйнага абсталевання. Калі яго тэрмінова не замяняць, можа апынуцца пад пагрозай бяспекі палётаў.

Лётчыкі на працягу пяці гадоў прасілі набыць намётны для дзяржарнай пары самалётаў, якія ўвесь гэты час стаялі пад адкрытым небам і падвргаліся разбуральным працэсам. Януш Каханоскі звяртае ўвагу таксама на стан ваенна-медычнай службы. Пілотаў вымушаны ляжыцца самастойна, таму што з прадугледжаных для ваеннай часткі чатырох шпітальных лекараў працую толькі адзін спецыяліст — псіхіятр. Па меркаванні аўтара ра

БЯСКОНЦЫ РУХ ДА ДАСКАНАЛАСЦІ

1 Мы іх грэем, мы іх пеццім...

У гэтыя змрачаватыя кастрычніцкія дні электрычным зарывам прыцягваюць да сябе на вечарах цяпліцы агракамбіната. На вуліцы ўжо адуваецца перадзімак, а ў цяпліцах святла і ўтульна; тут, не звачаючы на тое ж надвор'е, паранейшаму наліваюцца чырванню знакамітыя ждановіцкія памідоры, да якіх ужо так прызвычаліся мінчане і жыхары многіх іншых нашых гарадоў. Ждановіцкія памідоры, якія, па сутнасці, адрываюць і закрываюць агароднінны сезон, яшчэ цэлы месяц будуць паступаць да абедзеннага стала спажывцоў.

Недзе ў сярэдзіне лістапада здымаем апошняе памідоры, а потым пачынаем чысціць, дэзынфікаваць свае цяпліцы, словам, рыхтаваць іх да новага сезона. А на пачатку снежня будзем сеяць новыя памідоры, — казала начальнік вытворчасці па вырошчванні агародніны ў так званым абароненым, або закрытым, грунце Вера Трынтава. — Прычым у сваіх старых цяпліцах мы практычна ўжо закрылі сёлетні сезон...

Вера Дзмітрыеўна паказвала нам новы цяплічны комплекс «Ждановічаў», уведзены сёлета. Плошча яго — 7 гектараў, ён з'яўляецца дакладнай копіяй такога ж цяплічнага комплексу, уведзенага напрыканцы 2006 года і размешчанага побач, у якім сёлета здымаюць ужо другі ўраджай. Новыя ждановіцкія цяпліцы размясціліся, зноў-такі, нападальск ад Мінска, каля вёскі Багатырова. І трэба сказаць, гэта ў пэўным сэнсе сімвалічна, што новы цяплічны комплекс агульнай плошчай 14 гектараў знаходзіцца побач з вёскай, якая носіць менавіта такую назву — так бы мовіць, багатырскія ўраджай здымаюць тут. У мінулым годзе ў першай з цяпліц на асобных участках (у прыватнасці ў расадным аддзяленні, у якім наладжана дадатковае электрычнае асвятленне) ураджай памідораў, за сезон, быў зафіксаваны на ўзроўні каля 100 кілаграмаў з аднаго квадратнага метра. Такі ўраджай і ўявіць цяжка. Сёлета ждановіцкія цяплічкі яшчэ каля месяца будуць здымаць свае памідоры, а яны ўжо цяпер маюць у новых цяпліцах каля 65 кілаграмаў з квадратнага метра.

— Вучыліся ў галандцаў, а цяпер, нягледзячы на тое, што мы іх грэем, мы іх пеццім... — кажу Веры Дзмітрыеўна.

Удакладнілі: вырошчванне агародніны ў цяплічнай гаспадарцы агракамбіната «Ждановічы», як дарэчы, і практычна ва ўсіх астатніх цяплічных гаспадарках краіны, наладжана па так званай галандскай тэхналогіі. Нагадаем яе сутнасць: расліны замацоўваюцца каранямі ў спецыяльнай мінеральнай ваце, якая з'яўляецца нейтральным матэрыялам і служыць менавіта ў якасці апоры. А ўжо па спецыяльнай капілярнай сістэме да іх каранёў падаюцца, для сілкавання, напярэдня прыгатаваныя растворы з усімі неабходнымі для нармальнага развіцця і плоданашэння раслін рэчывамі. Усё астатняе, што таксама не-

8

А цяпер крыху статыстыкі. На сёння цяплічны комп-

абходна для іх развіцця — гэта, як і ў звычайных умовах, цяпло, святло, вуглякіслы газ, ды добры чалавечы клопат (дарэчы, цяпліцы забяспечвае цалом новая кацельня, якая пры гэтым вырабляе і электрычную энергію, значна таннейшую за пакупную). Ды яшчэ (няхай выбачаюць гэтыя крылатыя памочнікі ждановіцкіх цяплічнікаў, што назвалі іх не адразу) — чмялі, якія таксама робяць такую неабходную, хоць і непрыкметную работу. Прычым чмялі — свае ж, ждановіцкія, выведзеныя ва ўласнай лабараторыі.

Такім чынам, вернемся да акрэсленага вышэй пытання: ці абыйшлі ждановіцкія цяплічкі галандцаў і хто да каго павінен цяпер ездзіць па вопыт?

— Недзе вельмі блізка падышлі мы да іх, і нават часам апырджваем, — адказала Вера Дзмітрыеўна. — А што датычыцца таго, каму да каго ездзіць, дык гэта не пытанне: мы з галандцамі — добрыя калегі, а значыць — ездзіць цяпер як яны да нас, так і мы да іх. Ездзім не толькі да галандскіх калегаў, але і да расійскіх. Любая навука — добрая, і павучыцца ў іншых нікому не шкодзіць...

Словам, як бы там ні было, у цэлым неабгая навука атрымліваецца. Што ўяўляюць сабой новыя ждановіцкія цяпліцы, за кошт чаго дасягаецца ў іх такая высокая прадукцыйнасць? Напрыклад, у старых цяпліцах, якія знаходзяцца ў пасёлку Кунцаўшчына (апошні практычна зліўся з заходняй ускраінай Мінска), нават пры самых неймаверных намаганнях тых жа цяплічнікаў ды і крылатых памагатаў такіх высокіх ураджай, як у новых цяпліцах, не атрымаць...

Новыя цяпліцы найперш уражаюць сваёй аб'ёмнасцю — яны ўзняліся ў вышыню на 5 метраў (вышыня старых — каля 3 метраў). А аб'ёмнасць — гэта не толькі магчымасць для раслін цягнуцца ўверх, але і дадатковае ўтрыманне ў цяплічным памяшканні такога неабходнага для іх развіцця, для фотасінтэзу вуглякіслага газу, у новых цяпліцах увесь тэхналагічны працэс пастаўлены на камп'ютарызаваную і аўтаматызаваную аснову: кармленне і паенне раслін — па строгіх тэхналагічных і аграхімічных схемах, у пэўна вызначаны час, з найдакладнейшай балансаванасцю ўсіх пажыўных рэчываў («Неабходна ўсё падаць у патрэбны момант і ў патрэбных судноснах», — падкрэсліваюць у ждановіцкай цяплічнай гаспадарцы), тэмпература і вільготнасць — самая аптымальная, найбольш прымальна для хутчэйшага развіцця раслін. А пачынаецца усё з прыдзірлівага выбару насення — у «Ждановічах» выкарыстоўваюцца элітныя галандскія гібрыды першага пакалення, якія з'яўляюцца носьбітамі лепшых бацькоўскіх якасцяў і маюць выдатную генетычную устойлівасць да захворванняў. Ды яшчэ патрэбна добрая насычанасць цяпліцы вуглякіслым газам (ён бярыцца ад кацельні, але яго перад падачай у цяпліцы карпатліва ачышчаюць ад усялякіх прымесяў), ды яшчэ — належащая арганізацыя справы. Адным словам, яны падводзіла вынік сказанага начальнік вытворчасці Вера Трынтава, якая, паводле яе слоў, усё жыццё цяплічнай справы займаецца, патрэбныя цэлы комплекс арганізацыйна-тэхналагічных фактараў. Ды яшчэ трэба, як таксама нейтральным матэрыялам і служыць менавіта ў якасці апоры. А ўжо па спецыяльнай капілярнай сістэме да іх каранёў падаюцца, для сілкавання, напярэдня прыгатаваныя растворы з усімі неабходнымі для нармальнага развіцця і плоданашэння раслін рэчывамі. Усё астатняе, што таксама не-

7

ліны, і нават тое, пад якім знакам Задыка ён нарадзіўся. І, маўляў, асабліва гэта вама, калі ён робіць пасевы раслін...

Шчыра прызнацца, ваш аўтар гэты конкурс аўна не праішоў бы. А вось што датычыцца Авенуа, Цяльцоў, Казярогаў, ім у якасці «сэйбітаў» — самая шырокая дарога.

Такая ўвага да раслін і такі догляд іх не выклікаюць дзатэлага кантролю за якасцю гатовай прадукцыі. Кантроль — пастаянны, на нітрыты, пестыцыды, радыёнуклідны. Высокую якасць сваёй цяплічнай прадукцыі ў «Ждановічах» — гарантыю. Варта ў сувязі з гэтым адзначыць: немалая частка ждановіцкіх памідораў экспартуецца ў расійскія сталіцы, а на нашым айчынным рынку часам за ждановіцкую цяплічную прадукцыю выдзяляюць прадукцыя іншых вытворцаў, што лішні раз пацвярджае высокі брэнд «Ждановічаў». Ну а самім працаўнікам гаспадаркі гэта, вядома, прычыняе лішні клопат — не ўсё ж могуць з гэтай якасцю спрацаваць «пад «Ждановічы», якую маюць тут самі.

*** А цяпер крыху статыстыкі. На сёння цяплічны комп-

Многім жыхарам сталіцы добра вядомы агракамбінат «Ждановічы», зямлі якога ляжаць у заходнім кірунку адразу ж за Мінскам. Гэта буйнагаліновыя маштабныя гаспадары, у якой займаюцца практычна ўсімі відамі сельскагаспадарчай дзейнасці. А ў першую чаргу ведаюць пра «Ждановічы» па яго цяплічнай прадукцыі (і найперш — па памідорах), якія выліваюцца на працягу амаль усяго года, паступаюць у гандлёвую сетку сталіцы. За цяплічны сезон, які доўжыцца ў агракамбіната каля 10 месяцаў, тут здымаюць гэтай прадукцыі штодзённа каля 50 тон.

Разам з тым, менавіта са «Ждановічаў» атрымлівае Мінск і «вмялякі» малака — штодзённа больш за 40 тон, 15 працэнтаў ад усяй колькасці малака, якое паступае ў горад. Прычым гэта малака адпавядае самым высокім санітарна-гігіенічным патрабаванням і накіроўваецца ў першую чаргу для дзіцячага харчавання.

Вытворчасць цяплічнай прадукцыі і малака — гэта асноўныя кірункі сельскагаспадарчай дзейнасці агракамбіната, разам з тым тут вырошчваюць агародніну ў адкрытым грунце, а таксама збожжа, рапс, цукровыя буракі, бульбу і іншыя культуры, адкармливаюць буйную рагатую жывёлу. Галоўная асаблівасць агракамбіната як прадпрыем-

ства сельскагаспадарчага профілю — тут вядуць усю справу згодна з самымі перадавымі сусветнымі тэхналогіямі. І гэта ўжо добра бачна па тых выніках дзейнасці, якія ў «Ждановічах» маюць на працягу многіх гадоў, маюць на сёння. За 9 месяцаў гэтага года ў «Ждановічах» вырабілі валавой прадукцыі на 60 835 мільёнаў рублёў, што можна супаставіць з усёй сельскагаспадарчай вытворчасцю асобных раёнаў; да цяперашняга валу тут плануецца дадаць у наступным годзе яшчэ каля 10 мільярдаў. Для параўнання: у 2005 годзе ў «Ждановічах» вырабілі ўсёй валавой прадукцыі на 24 705 мільёнаў рублёў, што таксама з'яўляецца вельмі важкай сумай.

Сёлета ў лістападзе працаўнікі агракамбіната «Ждановічы» адзначыць 50-годдзе з часу заснавання гаспадаркі. З добрым багажом сустракаюць яны гэту дату.

Ужо шмат гадоў кіруе агракамбінатам Рыгор Пятровіч Чуйко; ён з'яўляецца членам Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі.

Такім чынам, наш сённяшні разказ — пра агракамбінат «Ждановічы», пра добрыя справы яго людзей, рукамі якіх і ствараецца слава гэтага на сёння, несумненна, аднаго з вядучых у краіне сельскагаспадарчых прадпрыемстваў.

АГРАКАМБІНАТУ «ЖДАНОВІЧЫ» — 50 ГАДОЎ

3

4

5

6

най школай вопыту. І не толькі ў нас у краіне, але і за яе межамі. Каб упэўніцца ў гэтым, дастаткова пагартыць кнігу ганаровых гасцей, якія наведваюць агракамбінат, і, дарэчы, наведваюць вельмі часта. Такія сёлета ўжо школу наведвалі госці з Расіі, Азербайджана, Літвы, Кітая, В'етнама, Ірана. Дарэчы, прадстаўнікі іранскай дэлегацыі прапанавалі наладзіць у агракамбінаце сумесную вытворчасць ружай. «Трэба ўсё, як належыць, палічыць, наколькі гэта будзе эфектыўна і для нас, і для краіны, усё абгрунтаваць», — кажуць у «Ждановічах». Адным словам, тут безаглядна не кідаюцца на замежныя прапановы. А гэта значыць — добра ведаюць сабе цану.

Ёсць над чым працаваць...

Сённяшнія «Ждановічы» — гэта не толькі вал цяплічнай прадукцыі (між іншым, гэтай прадукцыі ў разліку на аднаго мінчаніна — кожнага! — прыпадае не менш як 5 кілаграмаў за год), сённяшнія «Ждановічы» радыюць многіх пакупнікоў і сваёй агароднінай з адкрытага грунту. Калі мы наведвалі агракамбінат, тут поўным ходам ішла ўборка капусы, ураджай якой тут дасягае 700—800 цэнтнераў з гектара. Важкія качаны, якія перапаўнялі капуснае поле побач з мінскай кальцавой, нікі пад хуткімі рукамі

працаўніц гаспадаркі, займаючы сваё месца ў спецыяльных кантэйнерах на платформах аўтамабіляў. Далейшы іх шлях ляжаў у новае найсучаснейшае сховішча для агародніны, абсталяванае спецыяльнай аўтаматыкай, з дакладным тэмпературна-вільготным рэжымам, што ў выніку павінна забяспечыць добрае захаванне гэтых кашаноў і ўсё іх вітаміннае якасць аж да чэрвеня наступнага года. «Яшчэ ў нашым цэху на доўгатэрміновае захоўванне закладзены морква і цыбуля», — расказваў яго начальнік Ігар Грытчанка. — Я пераўрадаваў сховішча для агародні-

- НА ЗДЫМКАХ:
1. Такія стэнды, якія прапануюць прадукцыю «Ждановічаў», можна сустрэць у сталічных гіпермаркетах.
 2. Генеральны дырэктар агракамбіната «Ждановічы» Рыгор ЧУЙКО.
 3. Начальнік вытворчасці па вырошчванні агародніны ў абароненым грунце Вера ТРЫНТАВА.
 4. У новай цяпліцы.
 5. Аграхімік Алена САЛЮХА.
 6. На складзе гатовай прадукцыі. На здымку — Алена МАРОВА.
 7. Загадчыца квасільна-марынаднага цэха Раіса ФІЛІМОНЧЫК.
 8. Брыгадзір малочна-тварогарнай фермы «Табары» Таццяна ЛЫСОВА. У бытавым памяшканні фермы.
 9. На ўборцы капусы.
 10. У новым гароднінасховішчы агракамбіната.
- Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.

Каб людзі не былі пакрыўджаны...

50-годдзе, ды яшчэ на заканчэнне чарговага сельскагаспадарчага года, — гэта добрая нагода, каб падсумаваць зробленае, прыгадаць дасягнутае як за гэты чарговы год, які ў «Ждановічах» называюць вельмі няпростым, так і за папярэдні перыяд. І ў гаспадарцы цяпер актыўна абмяркоўваюць, падводзяць вынікі, якія ўзвесці больш маштабны цэх па перапрацоўцы агародніны з сучаснымі тэхналагічнымі працэсамі.

Ужо доволі хутка парадуюць нас працаўнікі агракамбіната і сваёй садавінай. Побач з вёскай Яркава на плошчы 70 гектараў заклалі яны свой сад, у якім ужо ў 2011 годзе плануецца зняць тысячы тон яблыкаў. А ў перспектыве — яшчэ 230 садоў гектараў, на якіх, дарэчы, ужо расчата па садка маладых дрэўцаў. Плян у працаўнікоў «Ждановічаў» — амбіцыйны: да 2015 года пачаць здымаць па 15 тысяч тон яблыкаў. Нас, як спажывцоў, гэта добрая амбіцыйнасць, безумоўна, можа толькі радаваць.

Як ужо зазначалася, адным з двух найбольш важных кірункаў дзейнасці агракамбіната з'яўляецца таксама малочны. Прычым тут маюць адзін з найбуйнейшых сярод гаспадарак краіны малочны станкаў: 2400 гадоў. А яшчэ дасягнулі на адной МТФ, у прыватнасці ў Тарасаве, сапраўдных «ізраільскіх» надояў — па 10 тысяч кілаграмаў малака ад каровы за год. У «Ждановічах», аднак, закладзены становішчам спраў у гэтай галіне: сярэднім па гаспадарцы атрымліваюць па 6430 кілаграмаў малака ад каровы, хоць яшчэ не так даўно гэтыя сярэднія лічбы былі намога больш значныя. А прычына ў тым, што да «Ждановічаў» некалькі гадоў таму далучылі дзве адсталыя гаспадаркі — вось гэтыя гаспадаркі і пацягнулі тыя добрыя сярэднія лічбы ўніз. «Трэба неадкладна аднаўляць прадукцыйнасць. Вунь якой эфектыўнасці дасягнулі ў гэтых адносінах у «Снове»... Словам, ёсць над чым працаваць», — падкрэсліваў кіраўнік гаспадаркі Рыгор Чуйко. І для гэтага тут ажыццяўляецца шэраг мераў. У прыватнасці закладаюцца вільготныя статак цялушак, якімі намячаюцца заместы малапрадукцыйных кароў, плануецца ўзвесці новую найсучаснейшую малочна-тварогую ферму (і ліквідаваць старую — неэфектыўную і затратную), на якой практычна ўсе працэсы ўтрымання і даення жывёлы будуць камп'ютарызаваныя і аўтаматызаваныя; тут ужо ў хуткім часе павінен пачаць дзейнічаць уласны цэх па прыгатаванні камбікармоў. Дарэчы, з якіх лічбаў у «Ждановічах» пачынаюць адлік, калі адноснае жывёлу да слабарэдукцыйнай, лічачы, што яе трэба выбракаваць? Гэта ў тым выпадку, калі карова дае не больш як 4,5 тысячы кілаграмаў за год.

Калектыву агракамбіната ёсць чым ганарыцца. Але пры ўсім гэтым варта падкрэсліць, можа, самае важнае: тут вельмі беражліва ставяцца да людзей. У прыватнасці, на меснік дырэктара гаспадаркі па ідэалагічнай рабоце Алена Цяплякова і начальнік планова-эканамічнага аддзела Жанна Мочныч падкрэслівалі: у гэты не зусім лёгкі для краіны перыяд вельмі важна, каб людзі не былі пакрыўджанымі, важна захаваць працоўныя месцы. Словам, тут не імкнуцца, як часам у іншых месцах, пад шумок ад крызісе, утрымаць штатны расклад, палешчыць фінансы і г.д., карацей — спіхнуць усё на так званыя простыя людзей, а якая робіць усё магчымае, каб людзі і не адчулі гэтых цяжкасцяў. У «Ждановічах» не так даўно ўсе жанчыны-маці атрымалі па 50 тысяч рублёў, цяпер працаўнікі агракамбіната атавараюцца бульбай з яго паляткаў, якая ў 2 разы таннейшая за рынкавую. Дарэчы, і заробатная плата ў працаўнікоў «Ждановічаў» нядрэнная — больш за 1 100 000 рублёў.

З юбілеем вас, працаўнікі «Ждановічаў!» Заўсёды вам добрага працоўнага настрою і выдатных працоўных поспехаў!

Іван БАРАНОЎСКІ. УНП 600049705.

9

10

РЫБА-ДОКТАР

Рыбнае лячэнне або рыбны масаж цяпер шырока распаўсюджаны ў Турцыі, дзе выкарыстоўваюцца рыбы двух відаў — Сурініон macrostomus Hesseke і Гага гафа obtuse Hesseke. Доктары завезлі працэдур у Кітай, Японію, ЗША, дзе ачыніліся адразу некалькі медыцынскіх спа-цэнтраў.

Нараўне з агульным тэрапеўтычным эфектам (у асноўным за кошт паляпшэння настрою) гэтыя рыбы выкарыстоўваюць для лячэння псарыязу. У Паўднёва-ўсходняй Азіі для гэтых мэтай выкарыстоўваецца яшчэ адзін від — гірдыная ціляпія памерам 3-4 сантыметры. Гэта вельмі бодзкі і адка кітайскі селекцыянер, паколькі G. гафа з'яўляецца вельмі дарэгім «медыцынскім прыборам». Кошт яе можа ў дзясяткі разоў перавышаць кошт гірдынай ціляпіі. А рыбак для адной працэдурі трэба шмат.

Як ужо адзначалася, для працэдур выкарыстоўваюцца некалькі відаў рыбаў — два з іх традыцыйныя, і адзін від, які з'явіўся зусім нядаўна. Першы — Сурініон macrostomus Hesseke, 1843, так званыя «strikers», або гарпунеры — спецыялісты па скурных хваробах чалавека. Яны маюць прыоскападобны рот. Менавіта яны вызначаюць і знаходзяць хворыя месцы і здымаюць пашкоджаныя эпітэліі. Часам яны нават пракусаваюць скуру, выклікаючы лёгкія крывацёк. Другі від — Гага гафа obtuse Hesseke, 1843, так званыя «lickers», або лізны, з'яўляюцца галоўнымі масажыстамі. Існуе трыццаць рознавіднасць — гэта падвід першага віду G. гафа, не-дарэзвітыя гарпунеры, так званыя «jabber», або балтунны. Яны не могуць патрапіць сваім носам у рану, а проста паціраюць яе сваёй буйной лускай, спрыяючы ўздзейнічаючы на пашкоджанае месца. Усе рыбы даволі пражэрлівыя і актыўна накідаваюцца на чалавека, які залазіць да іх у ваду.

Гага гафа населяе рачныя басейны Паўночнага і Цэнтральнага Блізкага Усходу, галоўным чынам у Турцыі, Сірыі, Іраку і Іране. У прыродзе гэты від жыў на вельмі абмежаванай тэрыторыі — у водах Тыгра, Еўфрата і тэрмальнах крыніцах Кангалскай цясніны Турцыі. Адлоў і вываз гэтых рыбаў абмежаваны з-за асцярожнага знішчэння прыроднай папуляцыі (чытаць — маніпаляцыя рынку паслугі). У выніку кошт гэтых рыбак, напрыклад у Японіі, можа дасягаць 500 еўра. G. гафа можа ўтрымоўвацца ў хатнім акварыуме, паколькі гэты від вельмі цягавіты. G. гафа — рыбка з сямейства карпавых. Яе звычайны памер 5—12 см, максімальны — 15. У натуральных асяроддзі яны сілкуюцца планктонам, але калі іх змяшчаюць ва ўмовах штучнага голаду, яны гатовыя есці што заўгодна. Гэтыя маленькія рыбкі здольныя пераносіць высокую тэмпературу — да 43 градусаў па Цэльсіі.

Падчас лячэбнай працэдур чалавек апускаецца ў ванну з гарачай мінеральнай вадой (каля 37 °C), дзе плавае каля тысячы рыбак. У такой вадзе скура чалавека размякчаецца. Тады рыбкі пачынаюць з'ядаць змярцелыя эпітэліі і пашкоджаныя часткі скуры да поўнага ачышчэння. Гэты метад не выклікае болю, хіба толькі што лёгкае капоканне. Рыбак можна разводзіць і ў акварыуме, але, як кажуць спецыялісты, рыбка, якая вырастае ў натуральных асяроддзі, больш эфектыўная для лячэння скурных захворванняў. У прыродзе ім даводзіцца змагацца за ежу, таму яны з радасцю прымуць вашу цела пад сваю апеку. Рыбы з прагнасцю накідаваюцца на чалавека, які сядзіць у ванне, прыступаючы да ачышчэння скуры. Калі чалавек перамяшчаецца па ванне, чарада рыбак будзе праследаваць яго.

ДОМ БУДУЧЫНІ?

Такі дом, плошчай прыкладна 15 квадратных метраў, будаваўны ў Токіа.

Аўтар праекта — Ясура Ямаста, які па-спяхова выкарыстаў свае архітэктурныя ідэі ў спалучэнні з эканоміяй прасторы. Канструкцыя пакоў, а таксама мэбля былі спраектаваныя ім жа і ствараюць ілюзію прасторы, пры гэтым кошт будавання большым, чым у сапраўднасці. У японскіх гарадах, дзе шмат насельніцтва і мала месца, такія дамы маюць пэўную перспектыву для існавання. Цікава, ці прымуць вопыт японскага архітэктара-дызайнера еўрапейскія калегі для сваіх гарадоў, у многіх з якіх існуе такая ж праблема перанасельніцтва?

ЗВАР'ЯЦЕЦЬ ЗА 15 ХВІЛІН

Псіхалагічныя звар'яццелі, што ўсяго 15 хвілін азнаходзяць ў сенсорнай дэпрывацыі (гэта значыць пры поўнай адсутнасці знешніх раздражняльнікаў) дастаткова для таго, каб у людзей пачаліся галюцынацыі. У рамках даследавання вучоных змяшчалі па чарзе 15 добраахвотнікаў у цёмны гукаізляваны пакой. Высветлілася, што 15 хвілін дастаткова для таго, каб зусім здарова і не схільны да галюцынацый людзі пачыналі бачыць рэчы, якіх няма ў сапраўднасці. Так, з усяй групы яшчэ ўдзельнікі бачылі твары, а шасцёра — незразумелыя формы. Некаторыя ўдзельнікі адзначалі павышаную абстрактнасць ношу, а двое адчулі прысутнасць у пакоі «чагосьці жудаснага».

Вучоная мяркуюць, што прычынай узнікнення падобных часовых расстройтваў з'яўляецца адсутнасць паступлення звыкллага ўзроўню інфармацыі ў чалавечы мозг. На гэта, напрыклад, паказвае абстрактнае пачуццё ношу. Паводле слоў вучоных, на эксперымент іх натхнілі вынікі амерыканскага псіхалага Джона Лілі, які ў 50-х гадах мінугла стагоддзя вынайшаў так званую сенсорна-дэпрывацыйную камеру ў цёмным гукаізляваным бак, напоўненым вадой. Гэтыя камеры выкарыстоўваюцца многімі і па сёння як інструменты прасвятлення.

ЯДОМЫЯ КОЛЕРЫ

Грыбы, падобныя адначасова і на жывёл і на расліны, насамрэч уваходзяць у асобнае царства, вельмі буйное і разнастайнае. Чалавек грыбы цікаваць у першую чаргу як крыніца ежы.

Акрамя таго, асобныя віды грыбоў вядомыя сваёй здольнасцю незвычайна ўздзейнічаць на усведамленне Noo sapiens і выклікаць галюцынацыі. А некаторыя грыбы самі выглядаюць як галюцынацыя — у цэпры яны выпускаюць загадкавае зеленаватае святло.

Некалькі новых відаў такіх грыбоў навукоўцы знайшлі ў пастаянна зацэпеных лясах Бразіліі. У Мусена luculentipes свеціцца не толькі плодзёвыя целы, але і міцэліі.

Мус Расіі створыць «Чорны спіс» авіяпасажыраў-алкаголікаў

Мус Расіі створыць базу пасажыраў, якія п'юць на борце, па якой ім у будучыні не будуць прадаваць білеты на самалёт. З такой ініцыятывай 22 кастрычніка выступіў Дэпартамент забеспячэння правапарядку на транспарце МУС РФ, паведамляе ІТАР-ТАСС.

Гэты законпраект, паводле слоў начальніка дэпартаменту Вячаслава Захаранкава, будзе эфектыўнай мерай для змяншэння колькасці грамадзян, якія напіваюцца ў самалёце. Акрамя стварэння баз звестак, дэпартамент прапануе ўвесці пакаранне ў выглядзе штрафу ў памеры 10 тысяч рублёў і арышт на 15 сутак. Ужыванне спіртных напояў у салоне самалёта стварае сур'ёзныя складанасці. Так, з пачатку года больш за 400 чалавек былі прыцягнуты да адказнасці за непрыстойныя паводзіны ў стане алкагольнага ап'янення. 80 працэнтаў затрыманых — расіяне. Раней паведамлялася, што ў барах і рэстаранах маскоўскіх аэрапортаў забароняць продаж моцных спіртных напояў. У некалькіх аэрапортах ужо прайшлі правэркі на прадмет продажу алкаголю. Падрыхтаваў Іван КУПАРВАС.

Муз-news

«ПАШТОЎКА»... У НЕКАЛЬКІ МЕТРАЎ

Спявачка Аня Шаркунова атрымала на дзень нараджэння незвычайны падарунак ад прадзюсара — білборд са сваёй выявай.

Гэты сюрпрыз Уладзімір Кубышкін рыхтаваў за некалькі тыдняў, прычым сутыкнуўся з непрадбачаным цяжкасцю. «Вывая на шчыце павінна адпавядаць закону аб рэкламе, а дзеля гэтага Ані патрэбна было падпісаць некалькі дамоў. Задума магла сарвацца, калі б яна зразумела, што за дакументаў я ёй прапаноўваю — давалася выцягнуць падпіс прадумі і няпрадумі. Потым абходнымі шляхамі даведваюся, які кадр з новай фотасесіі ёй найбольш сімпатычны...». Па ідэі прадзюсара, Аня павінна была убачыць падарунак раніцай, па дарозе ў аэрапорт. Паўнацэнны сюрпрыз не атрымаўся — яшчэ да выхаду з дому спявачка пачалі тэлефанавальнікі і знаёмыя: «Бачыў тваё фота на праспекце!». Але ад падарунка спявачка ўсё адно прайшла ў захваленне і радавалася, як дзіця. Бадай, гэта адзін выпадак на мільён, калі ныважнасць пры падпісанні дакументаў мела такі радасны вынік.

ПЛАКАТ, ГОЛАС І ДЫСК — ВОСЬ МАЕ ДАКУМЕНТЫ

Па законе подласці, як толькі выкладзець з кішні важныя дакументы, яны тут жа спатрабуюцца. Бадай што з кожным здаралася такая непрыемнасць, прадаў? Днямі перажыў яе і спявак Іван Бушлай, да якога раптам прайшла павышаная цікавасць мінскай міліцыі.

«Уявіце сітуацыю: я спазняюся на запіс новай песні да кампазітара Яўгена Алейніка, — распавядае Іван. — Выпрашыў у гадзінні пік не браць таксі, каб не губляць час у заторах, а хуценька даехаць на метро. Да гэтага паспеў падаць дакументаў для адкрыцця візы ў консульскі аддзел Пасольства Польшчы — 23 кастрычніка нас з Аленай Ланской запрасілі на гала-канцэрт фестывалю «Беларуская песня-2009» у Беластоку. У консульстве мяне пазвалі, хутка абслужылі, і я з шудоўным настроем спускаўся ў падземку, і тут чуо паргавілае: малады чалавек, прад'явіў дакументаў... Зразумела, праваахоўнікі не паверылі, што мой пашпарт у консульстве...». Сітуацыю вырашталі супрацоўніцы метро, якія пазвалі ў хлосцы таго самага арыста, чыя выява ўжо некалькі месяцы красуе на пятакі паміж станцыямі «Кастрычніцкая» і «Купалаўская» з заклікам купіць музычны дыск «Дастукацца да нябёсаў». Звернуўшы паказанні Бушлая з тым, што выдаў камп'ютар, міліцыянеры перапрасілі, а спявак у адказ паабяцаў падаць ім свой альбом і папакі на найбліжэйшы канцэрт — каб ужо дакладна пазнавалі.

А на сустрэчу з кампазітарам Іван хоць і спазніўся, але запіс пераносіць не сталі, і ў выніку ў рэпертуары арыста з'явілася драйвае беларускамоўнае песня «Я захлянуся».

Вядучая рубрыкі Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Усмінемся!

Два сябры: — Ну, як жыццё? — Старо.

— Адкуль такі песімізм? — Ад жаночых пытаньняў.

— Якіх? — Раней у мяне пыталіся: «Чаму не ажышчы?» А цяпер: «Чаму не ажышчы?»

— Ну як твой Шаха, да з'яўлення дачкі рыхтуецца? — Так. Ката спавівае.

— Не адзін чалавек не прызнае права любога іншага чалавека знаходзіцца ў ложку, калі ён сам ужо ўстаў.

— Здаецца, я сёння не выскайраюся... — Ты кожную раніцу гэта кажаш.

— Я не кожную раніцу наліваю ў каву мянээ...

ЗДАЙ ПАЦУКОЎ — АТРЫМАЙ ТЭЛЕВІЗАР!

За знішчэнне пацукоў можна атрымаць нядрэнны прыз, аднак знішчыць іх дзевяццацца вельмі шмат. Максару Ісламу з Бангладэш дастаўся каларысны тэлевізар за тое, што ён са сваёй камандай адправіў на той свет 80 тысяч грызуноў.

Фермер стаў чэмпіёнам краіны ў спаборніцтве, якое штогод праводзіць урад. Мэта пацучынага генацыду — захаванне запасаў рысу, пшаніцы і бульбы. Максару з брыгадай упарта ішлі да сваёй мэты. За мінулы год яны змаглі падоцьці вынік, дабіўшыся ракарднага паказчыка. Але вось зладзіў бы фермер-клер з пацуком з Папуа-Новай Гвінеі, невядома. Рэч у тым, што даўжыня грызуна, нядаўна зной-

дзены аднагоўнай групай фільмаваць аб прыродзе — 82 сантыметры, а вага — каля паўтара кілаграма. «Гэта адзін з самых вялікіх пацукоў у свеце. І гэта сапраўды пацук, такі ж, якога вы можаце убачыць у каналізацыі ў горадзе», — расказаў Кристофер Хельген, спецыяліст па млекакормячых, які ўваходзіў у склад здымачнай групы.

УПАРТАГА ШВЕДА БЯРВЭНАМІ НЕ НАПАЛОХАЕШ

Дом 65-гадовага шведа Эрвальда Сігурдсана ў трэці раз заваліла бярвэнамі з лесавоза. Сігурдсан жыве ў Ляландах, непадалёк ад мястэчка Лікселе, і каля яго дома дарога асцерага значэння № 353 робіць стромкі паварот. Кіроўчы лесавозаў часта едуць тут на вялікай хуткасці, і ў выражы з грузавікоў выпадаюць бярвэны. Сігурдсан, дом якога быў двойчы пашкоджаны лесам — у канцы 80-х і пачатку 2000-х — расказвае, што ўжо вывучыў характэрны гук грузавіка, які не ўпісваецца ў паварот, і бярвэны, якія ляцяць. Пацучышы гэты гук, адзначае швед, трэба вельмі хутка ўцячы. «Але мне, на жаль, далёка да Усёйна Болта», — жартуе ён. Падчас апошняга індывіду Сігурдсан знаходзіўся на гарышчы сваёй дома, таму не пацярпеў. А ў доме пашкоджаныя ўваходы і дзверы і восем акон, а ў аўтамабіля шведа бярвэнамі знесла дах. Аб тым, ці збіраецца Эрвальд змяніць месца жыхарства, не паведамляецца.

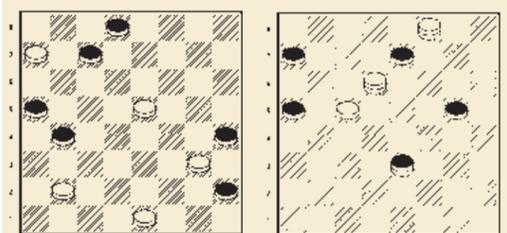
СКАНВОРД + СУДОКУ

Word search and Sudoku puzzle section with various clues and a grid.

СУДОКУ. У квадраце 9-9 клетак размясціце лічбы ад 1 да 9 уключна такім чынам, каб у кожным радку, кожным слупку, у блоках 3-3 клеткі, абмежаваных тэстай лініямі, кожная лічба сустракалася толькі адзін раз, без паўтараў.

ШАШКІ

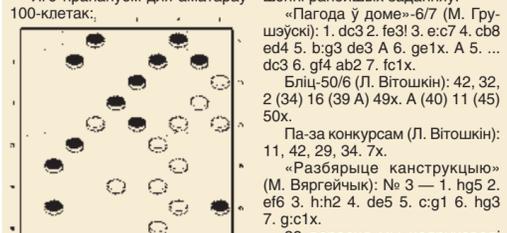
Пад рэдакцыйнай майстра спорту Мікалая ГРУШЭУСКАГА «ПАГОДА ў ДОМЕ»-6 Працягваем гэты класіфікацыйны конкурс заданнем № 9:

Белыя: а7, b2, e1, e5, g3 (5). Чорныя: а5, b4, с7, d8, h2, h4 (6). Выйгрыш.

Тэрмін для адказаў традыцыйны — два тыдні. Напіраўце іх на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда», рубрыка «Шашкі».

БЛІЦ-51/2 Яго прапануем для аматараў 100-клетак.

Белыя: 15, 20, 22, 24, 25, 29, 34, 38, 39, 44, 49 (11). Чорныя: 2, 4, 7, 9, 10, 13, 18, 23, 27, 31, 41, 45 (12). Перавага белых.

Абодва заданні вядучага рубрыкі правяраны на супадзенні і дакладнасць рашэнняў нашым кансультантам з Літвы Антанасам Гімбутасам — па электроннай пошце.

ПАРА ЭЦЮДАЎ Яны, як кажуць, адзін варты другога. Аднак гэта толькі на выгляд, а змест у іх розны. Знаходзіцца належаць майстру кампазіцыі

ПЕРАШКОДЫ НА ШЛЯХУ

Пераход дарогі перад чалавекам, пахавальнай ці вясельнай працэсіі ў народнай культуры заўсёды выклікае негатыўнае стаўленне. Лічылася, што толькі дрэнны чалавек будзе рабіць так, каб адняць здароўе, наслэдаць псоту, забраць малако ў каровы, нашкодзіць вясельлю і г.д.

Верхам бяспынства лічылася перайсці камя-небудзь дарогу з пустым вядром. Да тагока чалавек ставіўся вельмі негатыўна, выключалі яго з усіх рытуальных дзеянняў ў вёсцы.

У час вясельня ці іншых рытуальных ці побытавых дзеянняў (перад далёкай дарогай, перад сям'ёй ці жывом і г.д.) пільна сачылі, каб ніхто не «перайшоў шчасце-доло».

Лічылася, што чалавек, які перайшоў дарогу пахавальнай працэсіі, хутка сам захварэе і памрэ.

Пераход рэччу, як і пераход чэраз дарогу — своеасаблівае сімвалічнае мяжу — ва ўсходніх славаў таксама выклікаў пацубу перацэпры. Так, паўнодна існавала забарона пазычыць што-небудзь суседзям, якія жыўць чэраз дарогу.

Цяпер становіцца зразумелым, чаму абрад выкупу нявесты праводзіў у суседняй хаце — але не чэраз дарогу, а на тым баку вуліцы, на якім знаходзілася хата яе бацькоў. Пры гэтым неабходна было прытрымлівацца яшчэ аднаго правіла: хата гэта павінна была знаходзіцца па шляху хадзі дружнай маладога. Гіна значыць выкупілі нявесту і, нікуды не збочваючы, не паварочваючыся, ішлі да яе роднай хаты.

Разам з тым, у рытуальна-абраднай практыцы беларусы існавала некалькі сітуацый-выключэнняў, калі, наадварот, дарогу неабходна было перакрыць ці правесці на ёй павуны магчыма дзеянні. Перагароджанне дарогі часцей за ўсё выкарыстоўвалі ў ахоўнай магіі.

На Палессі лічылі, што ведзьма не зможа нашкодзіць той карове, якая прайшла праз тую перашкоду, якую зрабілі на дарозе людзі ў купальскую ці юраўскую ноч. Для гэтага дарогу аралі, баранавалі, перагароджвалі чырвонай ніткай, ручніком, сыпалі насенне, кастрыць і г.д.

Пры небяспецы эпідэміі дарогу таксама перагароджвалі, каб «не пусціць» хваробу ў вёску. Для гэтага ткалі ручнік-абыдзённік (ён павінен быць сатканым некалькімі жанчынамі-ўдовамі на працягу аднаго дня) і сцяпалі яго ўпоперак дарогі, распылілі насычаную дзівечым пільню, старыя лапці і іншыя рэчы.

І сёння ў сельскай мясцовасці існуе звычай перакрываць дарогу маладым пасля вячэння бярвеннем, ручнікам, стужкамі, пашпартычы ў маладога выкуп за праезд па дарозе, якая «вядзе» іх у новае — сямейнае — жыццё. Гэта рытуальнае дзеянне мела дзве мэты. З аднаго боку, перагароджанне выконвала ролю мытні: ў вёску «ўвозілі» новага чалавека, адпаведна, патрабавалі выкуп. З іншага боку, неабходна была своеасабліва «перакадзіроўка» новага аднаўскоўца. Нявеста прыходзіла са сваім лёсам, сваім жыццёвым шчасцем, таму яе неабходна было «ачыніць» ад слядоў былога жыцця і, пасля адпаведнага выкупу, прыняць у члены новай для яе суполкі.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Ад усёй душы вшчынем нашася дзядулю Вікенія Пятроўча ДУДЗІЧА з в. Маіцвічы Лідскага раёна з 80-гадоўдзю.

Зычым моцнаса здароўя, бадзёрага настрою, доўгіх гадоў жыцця.

Унукі Гаўа і Света з Ліды, Аксана і Коля з Мінска, сын і невяска з Воранава.